

Mjesec hrvatske knjige 2022.

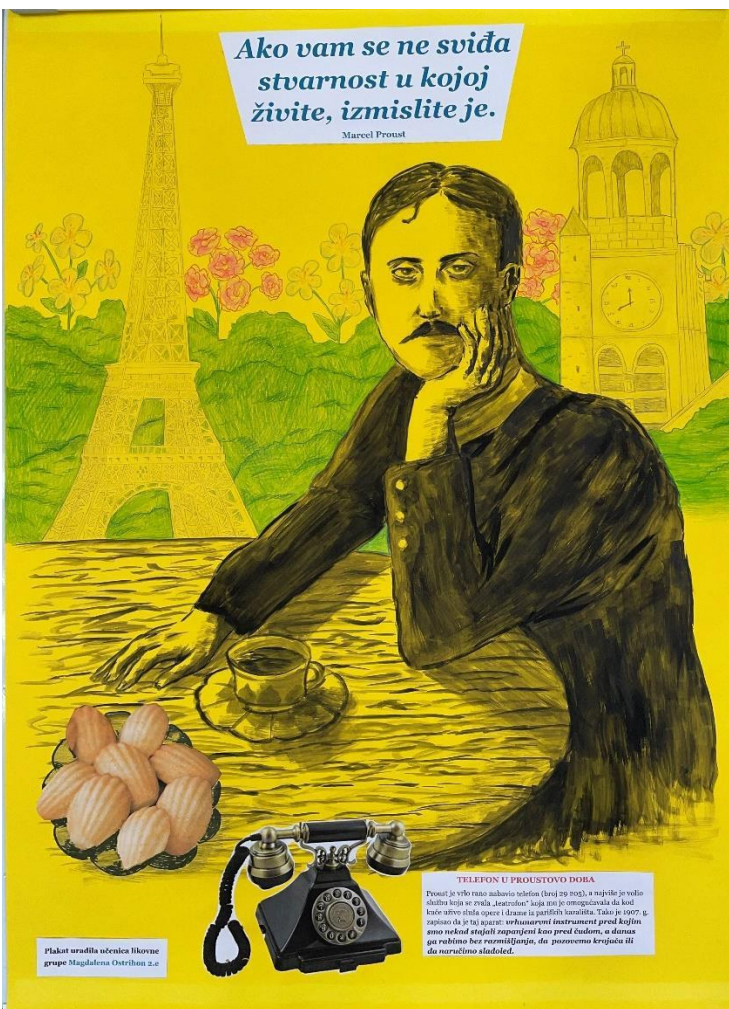
U TRAGANJU ZA SLOBODNIM VREMENOM MLADIH I ČITNJE

Posvećeno književniku Marcelu Proustu uz 100. obljetnicu smrti

EUROPSKA
GODINA
MLADIH

*Ako vam se ne sviđa
stvarnost u kojoj
živite, izmislite je.*

Marcel Proust

TELEFON U PROUSTOVO DOBA

Proust je vrlo rano nabavio telefon (tada 1903), a najviše je volio slušati koji se zvuk „televizije“ čuje ako je neko govora da kod koga stigne direktno i bez ikakve da parafraziraju. Tako je 1907. u zapisao da je taj aparat: *vrhunski instrument pred kojim smo tekad stajali nepomično kao pred čudom, a danas ga radimo bez razmišljanja, da posreduju kreiraju ili da namiču sladoled.*

Plakat uradila učenica Ikarne
grupe Magdalena Ostrožić 2.a

Predstavljanje istraživanja
učenika 3.a razreda

U TRAGANJU ZA SLOBODNIM VREMENOM MLADIH PROUSTOVA DOBA I SLOBODNIM VREMENOM NAŠIH UČENIKA

**Srijeda, 9. 11. 2022.,
za treće razrede,
polivalentna dvorana
Gimnazije Sesvete**

U spomen književniku Marcelu Proustu (1871.–1922.)

MJESEC HRVATSKE KNJIGE

DESET RAZLOGA ZA ČITANJE KNJIGA U DIGITALNO DOBA

MISLI NA SEBE

ČITAJ!

1. Ako maš dobro čitati, vidiš i čuješ više.

2. Ako čitaš, poznaješ više riječi, zato možeš razmišljati o više stvari.

3. Ako dajete tekstove čitati s papira, bolje ih čitaš sa zaslona.

4. Ako se služiš tehnologijama sa zaslonima i čitaš knjige, naučit ćeš misliti na dva različita načina.

5. Ako čitaš, lakše razumiješ druge ljude.

6. Djeca koja odrastaju u sredini u kojoj se čita, uspješnija su u životu.

7. Među čitateljima ima više zadovoljnih i kreativnih ljudi nego među onima koji ne čitaju.

8. Čitanje je napor, no može biti i užitek.

9. Čitanje na ekranu jeziku je prozor u svijet s kojeg se vidi kući.

10. Čitanjem knjiga učiš misliti vlastitom glavom.

ONO ŠTO NE ZNAM

ONO ŠTO ZNAM

MJESEC HRVATSKE KNJIGE 2022.
od 15. listopada do 15. studenoga

Uz 100. obljetnicu MARCELA PROUSTA, znamenitog francuskog romanopisca čije je djelo i danas aktualno.

U traganju za izgubljenim vremenom

MARCEL PROUST

(1871. – 1922.)

Už 100. obljetnicu smrti

Marcel Proust - književnik koji je svoje stvaralaštvo prije svega temeljio na modernizmu, i po tematici koju su oblikovala njegova djela, na granici romana i esaja, kao i po načinu svenohvatnosti i sinteze u oblikovanju svojih likova.

Marcel Proust rodio se 10. srpnja 1871. godine u Parizu, u bogatoj obitelji liječnika Andriena Prousta i Jeanne Weil. Nažalost, imao je krlko zdravlje pa je već sa deset godina imao problema sa astmom, što se nadovezalo i na bolest srca. Školovao se na Sorboni, izučavao je pravne i političke znanosti. Nakon što je stekao visoko obrazovanje kretao se u mondenim, umjetničkim, građanskim i aristokratskim krugovima, gdje je vrijeme provodio pišući članke i eseje, a posebno se istakao u prevodenju djela engleskog estetičara Johna Ruskina, koji je utjecao na njegovo književno stvaralaštvo. Svoje prvo djelo objavio je u dobi od 25 godina - "Uživanja i dani", a zatim knjigu *Portreti slikara*.

U vremenu od 1906. do 1912. Proust piše svoje životno djelo, ciklus romana *U traganju za izgubljenim vremenom*, koji su bili objavljivani u roku od 14 godina, od 1913. do 1927.

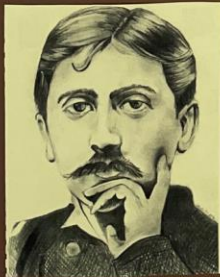
Tu spadaju romani: *Put k Swannu*, *Combray*, *Jedna Swanova ljubav*, *U sjeni procvalih djevojaka*, *Vojvotkinja de Guermantes*, *Sodoma i Gomora*, *Zatočenica*, *Bjegunica* te *Pronađeno vrijeme*.

I tako je Proust krenuo u potragu za izgubljenim vremenom, da ga pronađe i otme prolaznosti uvezavši ga u korice svojih knjiga.

Umrlo je 18. studenog 1922., u pedeset i prvoj godini od posljedica bolesti s kojom se borio skoro cijeli život.

Jedan od prvih hrvatskih književnika na kojega je Proust ostavio dubok dojam bio je Antun Branko Šimić, koji je o njemu pisao u časopisu *Književnik* 1924. godine, a nakon njega Miroslav Krleža je objavio opsežan esej o Proustu, u *Književnoj Republici* 1927., koji se i danas smatra najboljim i najvažnijim tekstom o Marcelu Proustu na hrvatskom jeziku.

Budimo zahvalni ljudima koji nas čine sretnima, oni su dražesni vrtlari koji čine da naše duše cvjetaju.

Ljubav je prostor i
vrijeme mjereni srcem.

- Proust piše svoje životno djelo, ciklus romana *U traganju za izgubljenim vremenom*, koji su bili objavljivani u roku od 14 godina, od 1913. do 1927.
- Tu spadaju romani:
- *Put k Swannu*,
- *Combray*
- *Jedna Swanova ljubav*,
- *U sjeni procvalih djevojaka*,
- *Vojvotkinja de Guermantes*,
- *Sodoma i Gomora*,
- *Zatočenica*,
- *Bjegunica*
- *Pronađeno vrijeme*.

Proust - književnik Pariza

Francuski romanopisac, kritičar i esejist, **Marcel Proust** rođen je 10. srpnja 1871. godine u Parizu u imućnoj liječničkoj obitelji. Kao izobanjen i profiliran mladić kretao se u mondenim građanskim, umjetničkih i aristokratskim krugovima, pisao i prevodio, posebno djela engleskoga estetičara Johna Ruskina, koji je presudno utjecao na njegovo kasnije stvaralaštvo.

Proust zauvijek ostaje bolesno dijete, nježno i duboko povezano s majkom, nakon čije smrti dvaput završava u bolnici. Osim ljetovanja u Cabourgu i nekoliko kraćih putovanja, među kojima su i ona u Veneciju, cijeli život provodi u Parizu, gdje i umire 18. studenoga 1922. godine. Proust je najpoznatiji po romanu *U traganju za izgubljenim vremenom*, koji je objavljen u sedam dijelova između 1913. i 1927. godine u utrci s bolešću i smrću.

Proust je rođen u Parizu 10. srpnja 1871. godine, sin doktora Adriena Prousta i Jeanine Weil. Provodi ljeta u Illiersu (Combray u romanu). Pohađa gimnaziju, odlazi na odsluživanje vojnog rokka u Orléans i upisuje i završava fakultet na Sorboni.

Proustova rođna kuća u Parizu, danas muzej

U gotovo potpunoj osami i odustajanju od svih drugih djelatnosti nastalo je jedno od najosebnijih i najvrjednijih djela svjetske književnosti, golemi ciklus romana pod zajedničkim naslovom *U traganju za izgubljenim vremenom*, 1913.–1927., njegovi su dijelovi: *Put k Swannu*, *U sjeni procvatitih djevojača*, *Vojvotkinja de Guermantes*, *Sodoma i Gomora*, *Zatočnica*, *Bjegunica*, i *Pronađeno vrijeme*. Ciklus obuhvaća razdoblje druge polovice XIX. st., početka XX. st. i I. svjetski rat, kao i teme koje su potresale francusko društvo toga doba. Radnja se zbiva u ladanjskoj obiteljskoj kući u gradiću Combrayu (u žilji Illiers), u Parizu, u pokrajini na normandjskoj obali, u Veneciji.

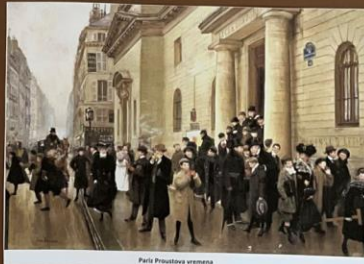

Proust na zabavama parližnog visokog društva

PROUST I PARIZ

O ljudima možemo štošta naučiti ako pazimo samo na ono što ih najviše smeta. Prousta su jako iritirale jezične fraze u govoru. Nije podnosio svoje prijatelje koji su umjesto domaćih riječi koristili engleske izraze. Proustov je govor bilo traganje za pravim riječima.

Pariz Proustova vremena

Na neočekivano i uvredljivo ponašanje drugih nije dovoljno reagirati samo brisanjem naočala, nego u tome treba vidjeti priliku da produbimo svoje razumijevanje ljudi, čak i ako je istina, kao što nas Proust upozorava, kad otkrijemo pravi život drugih ljudi, pravi svijet ispod prividno svijeta, doživljavamo isto toliko iznenađenja koliko i kad posjetimo neku natizjed običnu kuću koja u sebi krije nepoznata blaga, mučionicu ili kosture.

Traganje za izgubljenim vremenom

ŽIVOT KAO METAFORA

Ili u traganju za
izgubljenim vremenom

*Čovjek polazi u traganje
za svojom prošlošću, djelo
kreće u traganje za
svojom budućnošću.* (M. Beter)

U listopadu 2022. navršava se 100 godina od
smrti MARCELA PROUSTA, znamenitog
francuskog romanopisca čije je djelo i danas
aktualno, a njegovo vrijeme ponovo dolazi.

U TRAGANJU ZA IZGUBLJENIM VREMENOM
(Pariz, 1913.-27.), romaneskni ciklus francuskog književnika
Marcela Prousta. To je najvažniji francuski roman XX. st. i
jedan od najslavnijih romana svjetske književnosti uopće
(oko 2500 stranica).

PUT K SWANNU – objavljen je 1913. o trošku autora.
U SJENI PROCVALIH DJEVOJAKA – dobiva 1919. g.
nagradu Goncourt, to je početak Proustove svjetske slave.
VOJVOTKINJA DE GUERMANTES – 1920.
SODOMA I GOMORA – 1921.-22.
ZATOČENICA – 1923.
BJEGUNICA – 1925.
PRONADENO VRIJEME – 1927.

MARCEL PROUST – „najsvjetskiji“
francuski pisac 20. stoljeća, iz razdoblja secesije
i postsimbolizma koji svojim stvaralaštvom
predstavlja granicu između starinske Europe i
modernih vremena, odijeljenih jazom Prvog
svjetskoga rata. U svom osebnom djelu M.
Proust je uspio objediniti vrhunsko pjesništvo
s osobnom filozofijom, izuzetnu čulnost i
osjećajnost s intelektualnom spoznajom.
Proust je uz F. Kafku i J. Joycea, začetnik
modernizma u europskoj književnosti.

Za Prousta se smisao života nalazi u umjetnosti, a
smisao umjetnosti u tome što nam otkriva život.
Pokazati čitatelju nevidljive analogije koje postoje
između suprotnosti, pa tako u prvom redu suodnos
proživljene zbilje i pisanja, tajni je cilj romana.

Radnja se čitavog dugog ciklusa može sažeti u
jednu jedinu rečenicu: roman je priča o
metamorfozi bolesnog i razmaženog djeteta u
umjetnika. Preosjetljiv i povučen dječak, zatim
mladić i zreo čovjek čitava života traži smisao
postojanja izvan samoga sebe i očekuje u tom
naporu pomoć od drugih.

- I tako je Proust krenuo u potragu za izgubljenim vremenom, da ga pronađe i otme prolaznosti uvezavši ga u korice svojih knjiga.
- Proust je napisao jedinstven pjesnički roman u prvom licu o unutrašnjem, odnosno psihičkom vremenu čovjeka koje je različito od vanjskog i objektivno mjerljivog.

Marcel Proust i književnost

PROUST i književnost

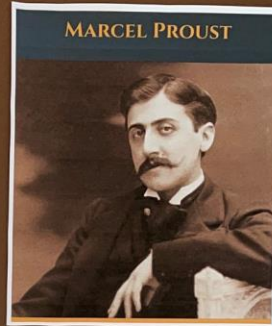
*Novi stil za novo
viđenje svijeta:*
značenje Marcela
Prousta u svjetskoj
književnosti

„Promašen“ život postao je tema jednog pomalo sjetnog, pomalo sporog (bar za današnjeg čitatelja) ali lijepog pjesničkog teksta o odrastanju, sazrijevanju i starenju, o iluzijama i gubitku iluzija, o samoci i prevladavanju samoće, i to upravo zahvaljujući umjetnosti.

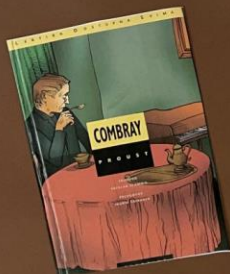
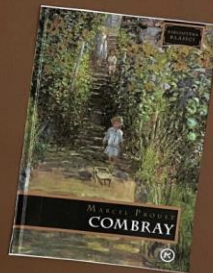
Činjenica je da mladi ljudi još i sami blizu djetinjstva mogu prepoznati Proustove asocijacije, te mirise, boje i zvukove njegova davnog djetinjstva kao svoje.

Svojim književnim opusom koji spaja 19. i 20. stoljeće, Proust je izvršio presudan utjecaj na razvoj moderne europske književnosti.

Proust je napisao jedinstven pjesnički roman u prvom licu o *unutrašnjem*, odnosno psihičkom vremenu čovjeka koje je različito od vanjskog i objektivno mjerljivog.

Proust je prvi pisac koji je učinio sjećanje razlogom, sadržajem i središtem jednog velikog djela. Njegov osjećaj neizlječive emocionalne usamljenosti koji je osnovni element proustovskog odnosa s drugim ljudima, njegov bolni osjećaj vlastite nepostojanosti i nepostojanosti svijeta koji se neprestano urušava pod plinom vremena, očajnička težnja za nekim čvrstim osloncem u sebi zvao se on ljubav, oživiljena prošlost ili umjetničko djelo, to su zebnje suvremenog čovjeka.

Proust nikada nije bio pristaša „umjetnosti radi umjetnosti“. Smatrao je: uloga je književnosti da poveže ljude i da uspostavi komunikaciju, makar i na razdaljinu. Njegova ljubav prema umjetnosti ipak je u osnovi humanistička: on se zanima za čovjeka kao i svi veliki klasiци, i kad govori o sebi, govori o drugima i za druge. Polazeći od sebe možemo shvatiti druge.

„... moji čitatelji neće biti moji čitatelji, nego čitatelji sebe samih, i moja će knjiga biti neka vrst povečala, poput onih koje je nudio kupcima optičar u Combrayu; svojom knjigom ću im pribaviti sredstvo pomoću kojega će čitati u sebi samima.“ (Pronadeno vrijeme)

- ***U TRAGANJU ZA IZGUBLJENIM VREMENOM*** romaneskni ciklus francuskog književnika Marcela Prousta. To je najvažniji francuski roman XX. st. i jedan od najslavnijih romana svjetske književnosti uopće (oko 2500 stranica).
- Svojim književnim opusom koji spaja 19. i 20. stoljeće, Proust je izvršio presudan utjecaj na razvoj moderne europske književnosti.

Proust i hrvatski književnici

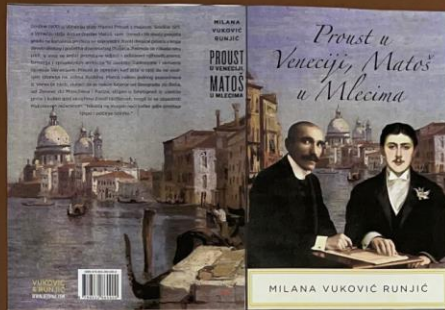
PROUSTOV UTJECAJ NA KNJIŽEVNIKE

Proustova kompleksno i precizno oblikovana rečenica, pronicave psihološke analize i vještina portretiranje likova izvršili su golem utjecaj na književnost našeg doba. Proust je najveći francuski pisac, a uz Thomasa Manna i Jamesa Joycea jedan od najvećih svjetskih romanopisaca 20. stoljeća. Mladost provodi po modernim salonima družeći se s najpoznatijim umjetničkim imenima svoga vremena. Ostavio je velikoga traga i na hrvatske književnike svoga vremena, osobito na Antuna Branka Šimića, Antuna Gustava Matoša, Miroslava Krležu i dr.

Proustove su velike teme propadanje bića u protjecanju vremena, ljubomora i ljubav, tjelesnost i determinacije psihe tijelom, neistalnost međuljudskih odnosa i nepoznatost stvarnosti, problematičnost identiteta i sebstva, snobizam i politička kultura i diplomacija uoči 1. svjetskoga rata.

Poruka pjesnika i modernog egzistencijalnog metafizičara Prousta afirmira život – iako ne izričito: *život ne postoji zato da bi jednog dana bio slikom ili knjigom; on je sam po sebi najveća umjetnost, svojevrsno remek-djelo*. Kritički komentari o Proustu mogu se svesti na dvije točke: Proust "ubija život" hiperanaliziranjem, a duhovna dimenzija postojanja ostaje mu dobrim dijelom skrivenom zbog sveobuhvatne uronjenosti u vremenom ograničena iskustva. Marcel Proust, koji je svojim opusom spojio dva stoljeća, presudno je utjecao na razvoj moderne književnosti.

Godine 1900. u Veneciju stiže Marcel Proust s majkom. Godine 1911. u Veneciju stiže Antun Gustav Matoš, sam. Između tih dvaju posjeta gradu na kanalima protežu se usporedni životi dvojice pisaca s kraja devednaestog i početka dvadesetog stoljeća. Premda se nikada nisu sreli, u ovoj se knjizi pronalaze odjeci i odbijesi njihovih snova, fantazija i spisateljskih ambicija te osobito čudnovate i skrivene opsesije Venecijom. I koliko god se njihovi životi razlikovali, mogli bi se objediniti Matoševom rečenicom: *Nikada ne mogah naći točke gdje prestaje lijepo i počinje istinito*.

Najpoznatija šalica čaja i keksa modelirane u književnosti: *I tim sam prepoznao okus i tipov čaj namočena komada madeleine, koji mi je svake nedjelje davala tetka Leonie (tada još doduše nisam znao razlog, zbog koga me ta uspomena tako usrećivala, nego sam to otkriće morao odgoditi za mnogo poslije), odmah se pojavi i stara, sivu kuća na ulici, u kojoj je bila njena soba, pa se kao kažušni dekor pridruži malom paviljonu, koji je gledao na vrt, a koji su na njegovoj stražnjoj strani nadogradili za moje roditelje... i u s kućom se pojavi i grad. Trg, kamo su me slali prije ručka, ulice, kojima sam trebao od jutra do večeri, po svakom vremenu, i šetnje, na koje smo odlazili, kad je bilo lijepo vrijeme... Sve svijetle iz našeg vrta, iz Swannova perivoja, tako su svi lipoti s Vivienne, oni dobri usmili ljudi, njihovi mali domovi, crkva i clo Combray sa svojom okolinom, tako je sve. Svo ima oblik i čvrstoća, i grad i vrstovi, izšlo iz moje čaše čaja. Ali u istom onom trenu kad mi je gutljaj čaja izmiješan s njezincima kolača dotaknuo nepce, uzdrhtah jer sam osjetio kako se nešto neobično zbiva u meni. Učao sa mi životne medice postale ravnodužne, životni porazi nevažni, kratkoća života prividna, isto onako kao što dolježe ljubav, prolijetajući me nekom dragocjenom suštinom: ili bolje reći, ta suština nije bila u meni, ona je bila ja. Nisam se više osjećao prosječan, slušajući, smrtan.* Marcel Proust

- Jedan od prvih hrvatskih književnika na kojega je Proust ostavio dubok dojam bio je **Antun Branko Šimić**, koji je o njemu pisao u časopisu **Književnik** 1924. g.
- Nakon Šimića **Miroslav Krleža** je objavio opsežan esej o Proustu, u časopisu **Književna Republika** 1927. g., koji se i danas smatra najboljim i najvažnijim tekstom o Marcelu Proustu na hrvatskom jeziku.

Botton o Proustu

KAKO VAM PROUST može promijeniti život

Alain de Botton: *Kako vam Proust može promijeniti život*

Na temelju Proustova romana *U traganju za izgubljenim vremenom* Alain de Botton napisao je duhovitu i neobičnu knjigu praktičnih životnih savjeta, u kojoj usput saznajemo o Proustu sve ono što smo oduvijek željeli znati, ali se nikad nismo usudili pitati.

Ono što Botton misli o Proustovoj sposobnosti mijenjanja tuđih života ugrubo se može podijeliti na devet poglavlja, od kojih se dva odnose na to kako se baviti knjigom (drugo je poglavlje *Kako treba čitati*, a posljednje *Kako se okaniti knjige*). Iz Proustove se osobne i profesionalne biografije može naučiti i štošta drugo – kako voljeti život, kako si davati vremena, kako prikladno patiti, kako izraziti osjećaje, kako steći i zadržati prijatelje te kako biti sretan u ljubavi.

Proust o mudrosti: Čovjek može steći mudrost na dva načina, bezbolno, od učitelja, ili bolno, od samoga života, što je kudikamo pouzdanije. Ne možemo mudrost naučiti, moramo je sami otkriti na putovanju koje nitko ne može obaviti umjesto nas, naporom koji nam nitko ne može poštedjeti.

Proust i romantični pesimizam: Ljubav je neizlječiva bolest. U ljubavi se neprekidno pati. Oni koji vole i oni koji su sretni nisu iste osobe. Moja je jedina utjeha, kad sam odista tužan, da volim i da budem voljen.

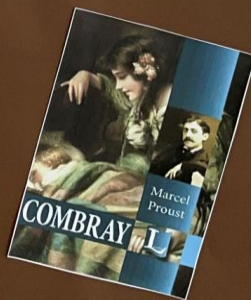
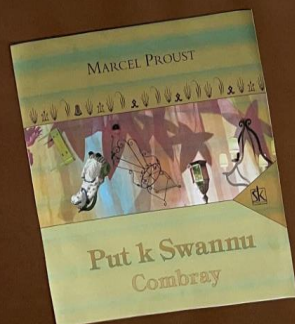
Kako biti dobar prijatelj?

Što su Proustovi prijatelji mislili o njemu? Imao ih je mnogo, a nakon njegove smrti neki su se od njih osjetili ponukani da objave svoja sjećanja na njega. Njihov sud gotovo da nije mogao biti povoljniji. Bili su tako reći jednostušni u ocjeni da je Proust bio uzoran pajaš, očišćenje svih vrhina prijateljstva. Njihova sjećanja potvrđuju

- Da je bio velikodušan
- Da je bio darežljiv
- Da nije bio samo rastrčan
- Da nije govorio samo o sebi
- Da je bio radoznao
- Da nije zaboravljao što je važno
- Da je bio skroman
- Da je bio izvanredan kozer
- Da bi mogao i sa sobom prijateljevati

Prijatelji nam pružaju priliku da izrazimo svoje najdublje biće, i da su razgovori s njima povlašteni tribina na kojoj možemo izreći sve što uistinu mislimo i biti ono što uistinu jesmo. Prijateljsvo se može braniti činjenicom da nam daje priliku da propječemo svoje najintimnije i najiskrenije misli ljudima, i da na posljetku možemo iskazati točno ono što nam je na umu.

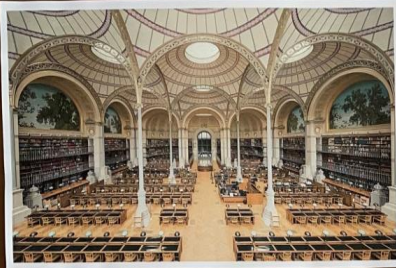
Iskreno prijateljstvo: Silno sam žalostan kad vidim koliko je malo ljudi uistinu dobro. I najsavršeniji čovjek na svijetu ima neku manu koja nas šokira ili ljuti. Netko je inteligentan, na sve gleda s najuzvišenijeg motrišta, nikad ni o kome ne govori ništa ružno, ali će zaboraviti u džepu neobično važno pismo za koje se sam ponudio da će ga predati na poštu... Drugi je opet tako tankočutan, tako nježan, tako obziran u ponašanju da vam nikad ništa ne kaže o vama što ne biste rado čuli, ali slutite da nosi u srcu zapretane neke druge, sasvim različite misli koje izjedaju.

- Radnja se čitavog dugog ciklusa romana može sažeti u jednu jedinu rečenicu: *roman je priča o metamorfozi bolesnog i razmaženog djeteta u umjetnika.*
- Preosjetljiv i povučen dječak, zatim mladić i zreo čovjek čitava života traži smisao postojanja izvan samoga sebe i očekuje u tom naporu pomoć od drugih.

Proustovo doba

PROUSTOVO DOBA

JAVNE KNJIŽNICE

- gradske knjižnice → organizirale su izložbe, održavale predavanja, pružale naročite čitanice za djecu, organizirale debatske klubove
- putujuće knjižnice → prodirale su u područja koja su ranije bila potpuno odrezana od knjiga (tjedni ili dvotjedni posjeti)
- Švedska je imala najveći broj knjižničnih mogućnosti po stanovniku
- Ministarstvo kulture SSSR-a održavalo je mrežu javnih knjižnica koja je imala putujuće knjižnice, vodila posudbene knjižnice te opskrbljivala knjigama knjižnice koje su osnovali klubovi, seoske zadruge
- Britanski sustav javnih knjižnica → nadopunjen sistemom jeftinih posudbenih knjižnica

FILM I KNJIŽEVNI KLASICI – KINO

- od svih vrsta zabave u 20. stoljeću najrašireniji tip bilo je kino
- najuspješniji vlasnici zabavišta (lokali) - zaradili su dovoljno novaca da otvore mala kina koja su prikazivala kratke filmove za malu ulazninu
- vlasnici velikih nizova kina prikupljali su proizvodne studije kako bi osigurali bolju cijenu i filmove svojih kina
- stvaranje filмова bio je složen i skup posao te je zahtijevao kompletnu organizaciju i skupu opremu
- film se kao medij mogao prikazivati na svim razinama zabave i umjetnosti, ali proizvodnja je zahtijevala i masovnu publiku
- u prvo vrijeme u Evropi → film = produžetak kazališta
- prvi filmovi a sinkronizirano glazbom i dijalogom postigli su značajan uspjeh → kada je filmom ovladani i zvuk film je razvio svjetske modele
- Svjetski književni klasici, veliki romani i drame postali su poznati svim gledateljima, jer su mnogi ekranizirani na filmu

PUTOVANJA

- automobili i avioni omogućili su da putovanje bude gotovo univerzalni način za provođenje vikenda i godišnjeg odmora
- putovalo se na Olimpijade, veće sportske događaje, glazbene manifestacije, na planinarenje ili jednostavno u posjet kulturnim i društvenim središtima Europe i svijeta.
- organizirale su se i autobusne ture, one su omogućile jeftin obilazak glavnih gradova raznih zemalja
- ljudi su upoznali kulture i krajeve za koje do tada nisu ni čuli, posjećivali su muzeje, povijesna mjesta i festivale, time je putovanje djelovalo kao oblik obrazovanja

Proustovo doba istražile učenice 3.a Nika Narandja i Leonarda Tokić s prof. Ljiljanom Dujmović

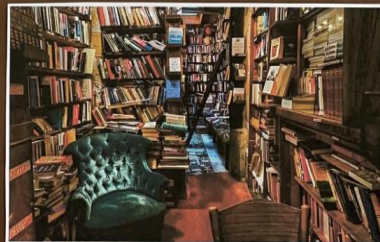
AKTIVNOSTI U SLOBODNOM VREMENU

KNJIGA

- širenje čitalačke publike dovodi do pojave velike raznolikosti jeftinih knjiga
- prodaja knjiga u dijelovima grada i trgovinama gdje prije nije postojala potražnja za knjigama
- promjena karaktera već poznatog ponudnog materijala → tekstovi za samohvanu, znanstveno-fantastični romani, mnogi putopisi te autobiografska djela
- SSSR, UK, Indija, Savezna Republika Njemačka, Sjedinjene Države i Francuska → 1952. g. produciraju više od 10.000 naslova godišnje.

ČITANJE

- omiljena vrsta odmora i svrha bavljenja drugim interesima
- čitatelji 19. st. traže da novine sadrže financijske i političke vijesti, mjesečne vijesti i pregled sportskih događaja
- čitatelji 20. st. traže izvještaje o znanstvenim otkrićima, potpunije sportske izvještaje, izvještaje o vremenu i razne rubrike posvećene djelatnostima za slobodnog vremena

FOTOGRAFIJA

- poklonici fotografske kamere kupovali su sve bolje aparate i eksperimentirali sa sve bržim filmovima
- ozbiljni fotografi su čitali o kemiji i teoriji svjetla i sami razvijali svoje filmove
- proučavanje fotografskih magazina, godišnjaka i knjiga koje su donosile najbolja djela najpoznatijih fotografa svijeta
- ljudi su bilježili domaće događaje i prizore s putovanja na amaterskim filmovima
- Fotografiranje - najistaknutiji hobi 20. st.
- foto-klubovi su organizirali izložbe fotografija za profesionalne fotografe i amateere

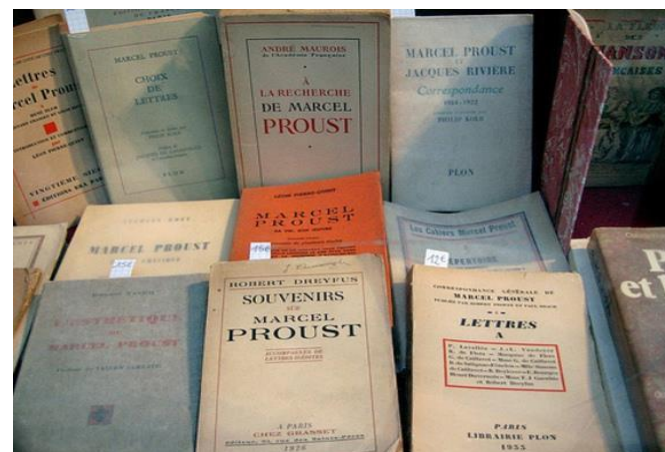

Deblavac u Proustovo vrijeme, početak 20. st.

- **Lude dvadesete godine i Proustovo doba istražile naše učenice 3.a Nika Narandja i Leonarda Tokić s prof. Ljiljanom Dujmović**
- Najkreativniji period iz kojeg inspiraciju i danas crpe modni dizajneri, umjetnici i režiseri, šljokice, jazz, glamur i raskoš, prve su asocijacije na **1920-e.**
- Knjiga i čitanje, pojava knjižara
- Otvaranje javnih knjižnica
- Pojava filma i ekranizacija djela književnih klasika
- Izum fotoaparata i bavljenje fotografiranjem
- Putovanja u daleke krajeve, pojava hobija.

KNJIGA i ČITANJE

- **Knjiga i čitanje** postaju omiljena vrsta hobija za odmor i razonodu
- Širenje čitalačke publike - pojavom dostupnih i **jeftinih knjiga**
- prodaja knjiga u trgovinama – **otvaraju se knjižare**
- promjena interesa za **čitanje** – traže se tekstovi za samoobranu, znanstveno-fantastični romani, putopisi, autobiografska djela
- **čitatelji 19. st.** traže da novine sadrže financijske i političke vijesti, mjesne vijesti i pregled sportskih događaja
- **čitatelji 20. st.** traže izvještaje o znanstvenim otkrićima, potpunije sportske izvještaje, izvještaje o vremenu i razne rubrike posvećene djelatnostima za slobodno vrijeme.

JAVNE KNJIŽNICE, umjetničke galerije

- **Gradske knjižnice** - organizirale su izložbe, predavanja, otvarale su čitaonice za djecu, organizirale debatne klubove i sl.
- **putujuće knjižnice** - prodirale su u područja koja su ranije bila potpuno odvojena od knjiga (tjedni ili dvotjedni posjeti)
- Poraslo je zanimanje za **umjetnost i slikanje**, udruženja umjetnika amatera - trend učinisam
- **širenje masovne pismenosti** na kojoj je počivao razvoj popularne književnosti i umjetnosti, pojava **ilustriranih časopisa**
- polaznici **umjetničkih tečajeva** izlagali su svoje radove na lokalnim **izložbama** u društvenim dvoranama, na javim trgovima, školama, galerijama, knjižnicama
- **umjetnici** su radove izlagali u galerijama, a nekim su radovima ukrašavali i svoje domove.

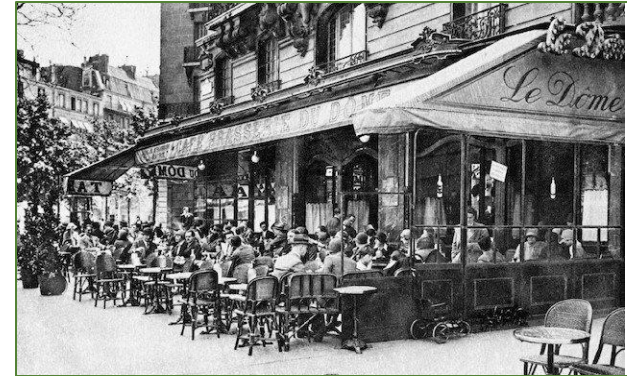
KAZALIŠTE I ORKESTRI

- Početkom 20. st. osnivaju se „*mala kazališta*“ koja su izdržavale mjesne zajednice izvan gradskih središta, kazališta su bila glavni izvor zabave, služila su kao pokusni teren za dramatičare i glumce
- **profesionalna kazališta, baleti i orkestri** postojali su u gradovima, a novi su orkestri razvili nove stilove, koji su uživali veliku popularnost
- **Glazbene večeri** – okupljanje oko klavira uz popularne pjesme, a ozbiljni glazbenici svirali su u gudačkoj grupi ili pjevali u zboru.
- **GRAMOFON** - kvalitetna reprodukcija i hobi sakupljanja ploča.
- **MAGNETOFON** je omogućio ljudima da sami prave snimke, eksperimentirali su sa zvukom i njegovim kombinacijama.

FILM I KNJIŽEVNI KLASICI - KINO

- Od svih vrsta zabave u 20. st. najrašireniji tip bilo je **kino**, a **film** je bio produžetak kazališta
- najuspješniji vlasnici zabavišta otvarali su mala kina koja su prikazivala kratke filmove za nisku cijenu ulaznica
- vlasnici velikih kina gradili su proizvodne studije kako bi osigurali bolju cijenu i kvalitetne filmove u svojim kinima
- stvaranje filmova bio je složen posao, zahtijevao je kompliciranu organizaciju i skupu opremu
- prvi filmovi sa sinkroniziranom glazbom i dijalogom postigli su značajan uspjeh, naročito kada je film dobio i zvuk – **zvučni film**
- **svjetski književni klasici**, veliki romani i drame postali su poznati svim gledateljima, jer su mnogi **ekranizirani** na filmskom platnu.

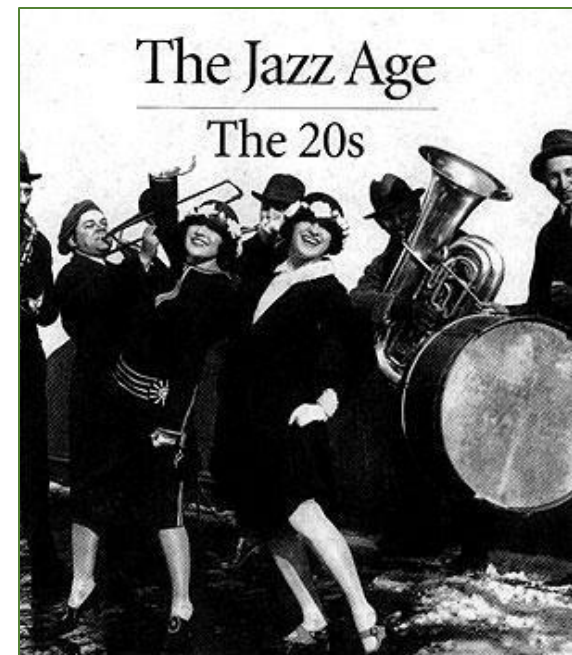
FOTOGRAFIJA, HOBI, PUTOVANJA

- **Fotografiranje** - najistaknutiji hobi 20. st.; poklonici foto-kamere kupovali su sve bolje aparate, eksperimentirali su filmovima i sami razvijali svoje filmove iz razonode ili hobija.
- proučavanje **fotografskih magazina**, godišnjaka i knjiga koje su donosile najbolja djela najpoznatijih fotografa
- ljudi su bilježili događaje i prizore s putovanja na amaterskim filmovima, a **foto-klubovi** su organizirali izložbe fotografija za fotografe i amatere
- **Pojava automobila i aviona** omogućili su masovna **putovanja** na sportske događaje, glazbene manifestacije, na planinarenje ili jednostavno u posjet kulturnim i društvenim središtima Europe i svijeta.
- Ljudi su upoznali kulture i krajeve za koje do tada nisu ni čuli, posjećivali su muzeje, povijesna mjesta i festivale.

GLAZBA, PLES, POPULARNA GLAZBA

- **Slušanje glazbe i ples** bio je najdraži način provođenja slobodnog vremena mladih početkom 20. st. - muzički šou i, džez-orkestri
- **novi hitovi** slušali su se preko radija, a pjevač je bio idol mladih slušatelja, pjesma postaje dio masovne kulture
- **muzički šou** bili su popularni kod publike koja ih je mogla slušati preko etera
- **džez-orkestri** - zapadnoafrički ritmovi kombinirani s oblicima crkvenih pjesama i narodnih balada
- **Popularni plesovi** dvadesetih godina: čarlston, južnoamerička rumba, tango, samba, jive i „rock and roll“.

Proustovo doba i slobodne aktivnosti

PROUSTOVO DOBA

RADIO I MASOVNI MEDIJI

- Godine 1895. talijanski izumitelj G. Marconi izradio je prvi radioprijemnik i predajnik, korišten na brodovima.
- Kućni radioprijemnik služio je isključivo za komunikaciju do 1920-ih kada je počelo emitiranje vijesti, glazbe i zabave do ljudi u njihovim domovima u gradovima i selima
- Radio postaje neophodan izvor informacija kakav do tada nije bio poznat, a prodaja radio-aparata znatno se povećala
- emitiranje su financirali oglašivači koji su plaćali za reklamu njihove robe, ovim reklamama s vremenom su dali zabavan oblik
- povremeno se smatrao i izvorom obrazovanja, u socijalističkim zemljama koristio se kako bi ljudi u cijeloj zemlji stvorili jednak stav i jednako tumačenje događaja, radio dolazi ljudima, nisu morali izlaziti kao npr. u kino kako bi se zabavili.

TELEVIZIJA

- Televizija se razvila iz Bairdove (škotski izumitelj John L. Baird) pametne kutije 1925. a već 1934. godine pojavljuje se elektronička televizija (a 1951. i TV u boji)
- uvedena nakon Drugog svjetskog rata, ugrozila je kino i radio
- 80% televizora nalazilo se u SAD-u
- u većini europskih zemalja djelovala pod kontrolom države
- najpopularniji kvizovi, humane drame, praćenje sportskih događaja, intervjui poznatih osoba i pitanja općeg interesa
- omogućuje javnosti izravni pristup javnim događajima poput političkih sastanaka
- glavni problem televizijskog emitiranja: kako osigurati dovoljno sposobnih ljudi da ispunе svo raspoloživo vrijeme rada televizije, zbog toga i velike cijene proizvodnje programa većinom se emitiralo samo pet ili šest sati u danu.

Proustov stan u Parizu

AKTIVNOSTI U SLOBODNOM VREMENU

KALEIDOSKOP

Ovaj optički instrument služi kao jedna od Proustovih glavnih metafora za društvenu evoluciju, kao što su goleme promjene u francuskom društvu koje su rezultat traumatičnih događaja poput Dreyfusove aфере i Prvog svjetskog rata...

Od svih načina stvaranja ljubavi, od svih klica raspršivanja te svete boli, jedan od najučinkovitijih je svakako onaj val nemira koji nas ponekad obuzima. Kocka je tada bačena, a ona biće s kojim smo u tom trenutku sretni, voljet ćemo ga. Nije ni potrebno da nam se svjedge više ili čak koliko i drugima. Potrebno nam je samo da naša čežnja za njim postane isključiva. A taj je ujet ispunjen ako se – u času kad nam je nedostajalo to biće – umjesto da samo tražimo užitke koje nam je pružala njegova privlačnost, iznenada javi potreba puna tjeskobe, čiji je predmet samo to biće, besmislena potreba, koju je zbog zakona ovoga svijeta nemoguće zadovoljiti i teško izlječiti – besmislena i bolna potreba za posjedovanjem iste. (M. Proust)

SPORT

- ljudima je pružao dobar dio njihove zabave, stvarao mnogo njihovih heroja, bio sredstvo za osobni razvoj
- škole i klubovi poticali su momčadske sportove zbog vrijednosti za podučavanje u suradnji i zbog zabave koju je pružala promatračima
- svaka je zemlja imala sport koji je naročito voljela: Britanci – kriket, Amerikanci – bejzbol, Nijemci – pješačenje, Norvežani i Švicarci – skijanje
- Olimpijske igre → dvadesetih godina devetnaestog stoljeća ponovno obnovio Pierre de Coubertin koji je htio gajiti *atmosferski duh*
- prve su se uspješne igre održale 1908. u Londonu, a dalje su se održavale svake četvrte godine

- Razvoj masovnih medija
- Izum radija, a nešto kasnije i televizije
- Izum raznih aparata, naprava (kaleidoskop–Proustov hobi) i sl.
- Popularno je bilo bavljenje sportom: atletika, biciklizam, planinarenje i nogomet.
- Nakon stare Grčke ponovo su obnovljene Olimpijske igre.

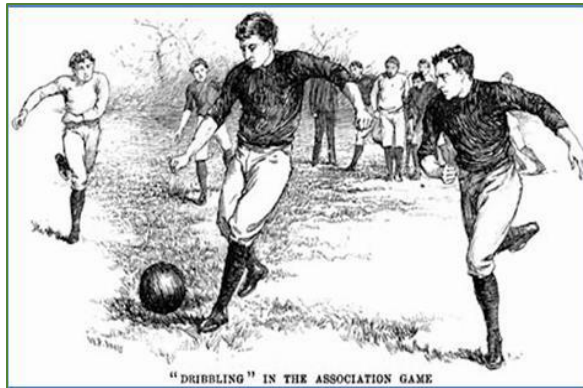
RADIO I MASOVNI MEDIJI

- Godine 1895. talijanski izumitelj G. Marconi izradio je **prvi radioprijemnik** i predajnik, korišten na brodovima.
- Kućni radioprijemnik služio je isključivo za komunikaciju do 1920-ih kada je počelo emitiranje vijesti, glazbe i zabave do ljudi u njihovim domovima u gradovima i selima.
- Radio postaje izvor informacija kakav do tada nije bio poznat, a prodaja radio-aparata znatno se povećala
- emitiranje su financirali oglašivači koji su plaćali za reklamu svoje robe, a reklame su vremenom dobile zabavan oblik
- Radio se smatrao i izvorom obrazovanja, radio dolazi ljudima, nisu morali izlaziti kao npr. u kino kako bi se zabavili.

SPORT

- Sport je ljudima pružao dobar dio njihove zabave, stvarao je mnogo njihovih heroja, bio je sredstvo za osobni razvoj.
- Škole i klubovi poticali su momčadske sportove zbog suradnje i zabave koju je pružala promatračima.
- Svaka je zemlja imala sport koji je naročito voljela: Britanci – kriket, Amerikanci – bejzbol, Nijemci – pješačenje, Norvežani i Švicarci – skijanje itd.
- Olimpijske igre - ponovno je obnovio Francuz Pierre de Coubertin, održane su 1896. godine u Ateni.
- Prve su se uspješne Olimpijske igre održale 1908. u Londonu, a dalje su se održavale svake četvrte godine.

Traganje za slobodnim vremenom mladih

U TRAGANJU ZA SLOBODNIM VREMENOM MLADIH

EUROPSKA
GODINA
MLADIH

EUROPEAN
YEAR OF
YOUTH

Nije lako kad si mlad!

Pitanje: U kojem obliku radije čitaš knjigu?

Evo nekih odgovora naših učenika:

Kada čitam više se uživim u knjigu listajući stranice, papir je ipak papir.

Lakše mi je čitati knjigu u papirnatom obliku, lakše mi se skoncentrirati.

Bole me oči od ekrana, čitajući knjigu u papirnatom obliku odmorim oči i glavu.

Manje naprezanje vida dok čitam knjigu u papirnatom obliku.

Volim opipati knjižno djelo i čitati.

Knjige u papirnatom obliku su skuplje i manje praktične.

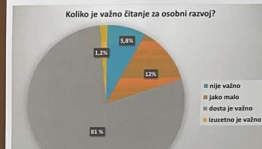

Na pitanje: Koja te tematika najviše privlači?

Koji te žanr najviše privlači?

Učenici su ovako odgovorili:

1. Ljubavna tematika
2. SF – znanstvena fantastika
3. Knjige iz popularne znanosti
4. Povijesni romani i povijesna tematika
5. Knjige s temom kriminalistike

Na pitanje: Koliko je važno čitanje za osobni razvoj?

Učenici su odgovorili u većini da je čitanje dosta važno ili izuzetno važno za osobni razvoj.

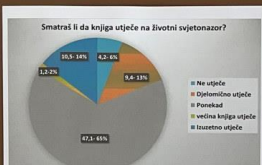
Jedan manji dio učenika je odgovorio da čitanje nije važno ili je jako malo važno za njihov osobni razvoj.

Obrazloženja:

Učenici koji su rekli *da*, smatraju da će digitalni oblici knjiga zamijeniti papirne oblike knjiga te da će iste izgubiti na važnosti i posebnosti.

Učenici koji su rekli *ne*, misle da su da je prije svega najvažnije čitati, a nije bitno u kojem je obliku knjiga.

Na pitanje: Smatraš li da knjiga utječe na životni svjetonazor? Učenici su ovako odgovorili:

Polovina anketiranih učenika je odgovorila: ponekad, a oko 14% učenika je odgovorilo: izuzetno utječe. Približan postotak učenika je odgovorio: djelomično utječe.

Prema odgovorima učenika, svega oko 2% je odgovorilo da većina knjiga utječe na životni svjetonazor, a nešto više njih je odgovorilo da utječe djelomično.

Na pitanje: Čitaš li beletristiku (romani, kratke priče, pripovijetke) ili knjige iz popularne znanosti? Naši učenici odgovaraju ovako:

Većina učenika čita beletristiku ili književna djela, a dobar je pokazatelj da učenici čitaju i knjige iz popularne znanosti, što svakako doprinosi razvoju čitateljskih navika i interesu učenika za razna stručno-popularna područja.

- U *Europskoj godini mladih 2022.* u kojoj obilježavamo 100. obljetnicu smrti velikoga europskog i francuskog književnika **Marcela Prousta** koji je u svojim romanima **TRAGAO ZA IZGUBLJENIM VREMENOM**, mi smo proveli naš školski projekt pod nazivom:

- **U TRAGANJU ZA SLOBODNIM VREMENOM MLADIH.**

Anketu proveli i obradili učenice 3. a razreda: Martina Baltić, Lana Brnić i Ivana Čančar u suradnji s prof. Draženkom Čutura

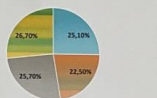
Slobodno vrijeme naših učenika

EUROPSKA
GODINA
MLADIH

KAKO NAŠI UČENICI PROVODE SVOJE SLOBODNO VRIJEME

Koji razred srednje škole polaziš?

U našoj anketi sudjelovao je 191 učenik iz naša 2. prva razreda, 2. druga razreda, 2. trećeg razreda i 2. četvrtog razreda.

Na pitanje: Koje bi knjige preporučio/la svojim vršnjacima i prijateljima za čitanje? Navedi tri naslova knjiga i obrazloži svoj izbor! Učenici su odgovorili:

Djevojčica iz Afganistana, Gonić zmajeva, Little women, Harry Potter, Zeleni pas, Lovac u žitu...

Greška u našim zvijezdama, zanimljiva tema i napisana je na jeziku bliskom nama mladima.

Na kraju duge, zanimljiva knjiga jer je pisana u obliku mailova i poruka, ima neočekivan zaplet radnje.

Mi djeca s kolodvora ZOO, jer je knjiga jako poučna, dinamična, neočekivana i zanimljiva.

Dnevnik Anne Frank, Sadako hoće živjeti.

Ove dvije knjige sam izabrao zato što se radnja odvija tijekom Drugog svjetskog rata te mislim da bi bile zanimljive svakome koga zanima ovo razdoblje svjetske povijesti.

Fahrenheit 451 Raya Bradburyja, jer je u knjizi zanimljiva futuristička tematika, *Dnevnik Anne Frank* jer je vrlo poučna i prikazuje surovu realnost 2. svjetskog rata te Goetheove *Patnje Mladog Werthera*, jer prikazuje perspektivu mladog čovjeka te njegove životne prepreke...

Po čijoj preporuci najradije čitaš knjigu i kako odabireš knjigu za čitanje?

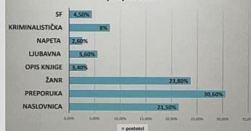
Na pitanje: Tvoje mišljenje o pročitanim lektirnim knjigama (navedi najzanimljiviju, najdosadniju i najpoučniju lektirnu knjigu i njihove autore)? Učenici su ovako odgovorili:

Top tri najzanimljivije knjige: *Lovac u žitu*, *Zeleni pas* i *Fahrenheit 451*
Top tri najdosadnije: *Diebji konj*, *Antigona* i *Starac i more*
Top tri najpoučnije: *Mali Princ*, *Zeleni pas* i *Životinjska farma*

SPOL

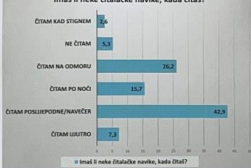
Kako te knjiga može privući, je li to naslovnica, određeni žanr ili neka preporuka?

Na pitanje: Kako te knjiga može privući, je li to naslovnica, određeni žanr ili neka preporuka? učenici su odgovorili:

1. Preporuka prijatelja, kolege, profesora
2. Određeni žanr knjige
3. Naslovnica knjige
4. Kriminalistička tematika
5. Ljubavna tematika
6. SF – znanstvena fantastika
7. Opis knjige – sažetak
8. Napeta radnja knjige

Imaš li neke čitalačke navike, kada čitaš?

Što je po tebi dobra knjiga? Koji su tvoji kriteriji dobre knjige?

Na pitanje: Što je po tebi dobra knjiga? Koji su tvoji kriteriji dobre knjige? Naši su učenici odgovorili:

1. Zanimljiva, napeta knjiga
2. Zanimljiva ilustracija naslovnice
3. Poznati autori
4. Dobar naslov

Kako provodiš slobodno vrijeme?

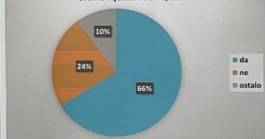

Na pitanje: Kako provodiš slobodno vrijeme?

Naši su učenici ovako odgovorili:

1. Druženje s prijateljima
2. Na društvenim mrežama
3. Bave se nekim sportom
4. Slušanjem glazbe
5. Čitanjem knjiga

Jesi li učitanjen/a u gradsku/narodnu knjižnicu u svome mjestu? Ako ne, zašto?

Na pitanje: Jesi li učitanjen/a u neku gradsku/narodnu knjižnicu u svome mjestu? Ako ne, zašto?

Učenici su kratko obrazložili:

Oni učenici koji su stali odgovor: *ostalo*, smatraju da im nije potrebno članstvo još u nekoj knjižnici, jer ne čitaju previše knjiga.

Učenici koji su stali svoj odgovor pod: *ostalo*, već imaju članstvo nekoga u svojoj obitelji pa se nisu i oni učitali u narodnu knjižnicu.

Jedan dio učenika je odgovorio da čitaju knjige u digitalnom obliku ili kupuju knjige pa im nije potrebno članstvo u narodnoj knjižnici.

Koja vam je najdraža knjiga?

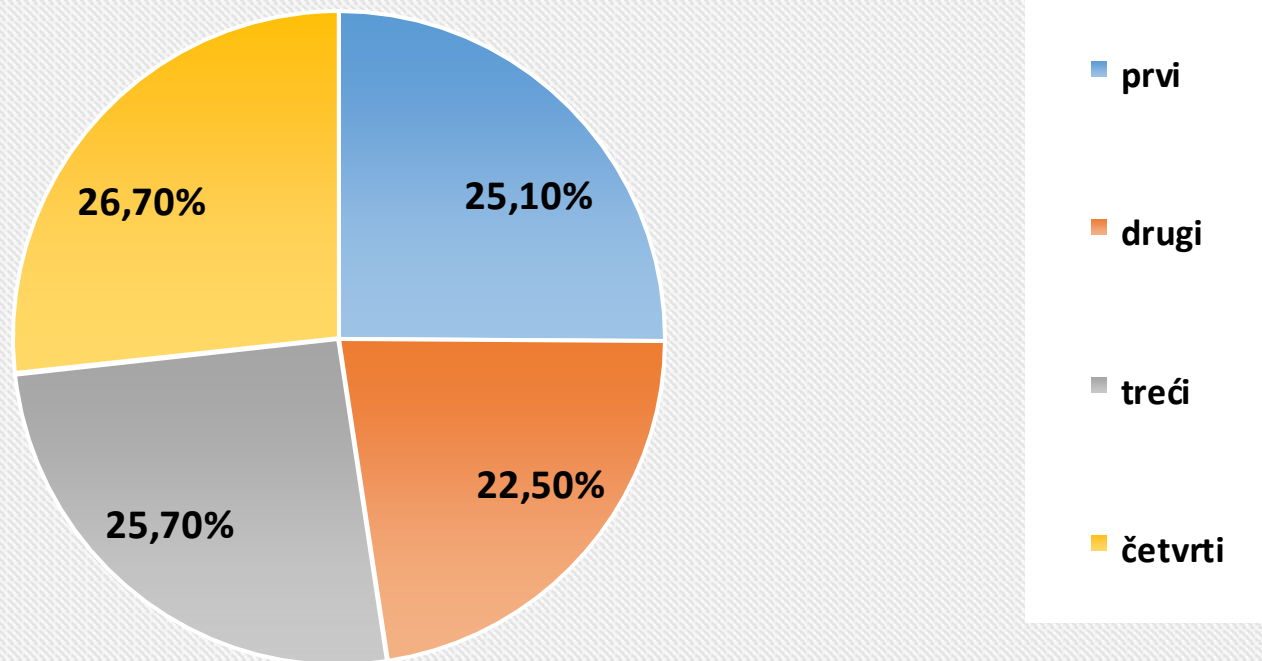

Evo po izboru učenika NAJDRŽE KNJIGE su im:

BILIIŠA
SEST VRANA
HARRY POTTER
DNEVNIK ANNE FRANK
MALI PRINC
FAHRENHEIT 451
MI DJECA S KOLODVORA ZOO
PALE SAM NA SVIJETU
ŽIVOTINJSKA FARMA

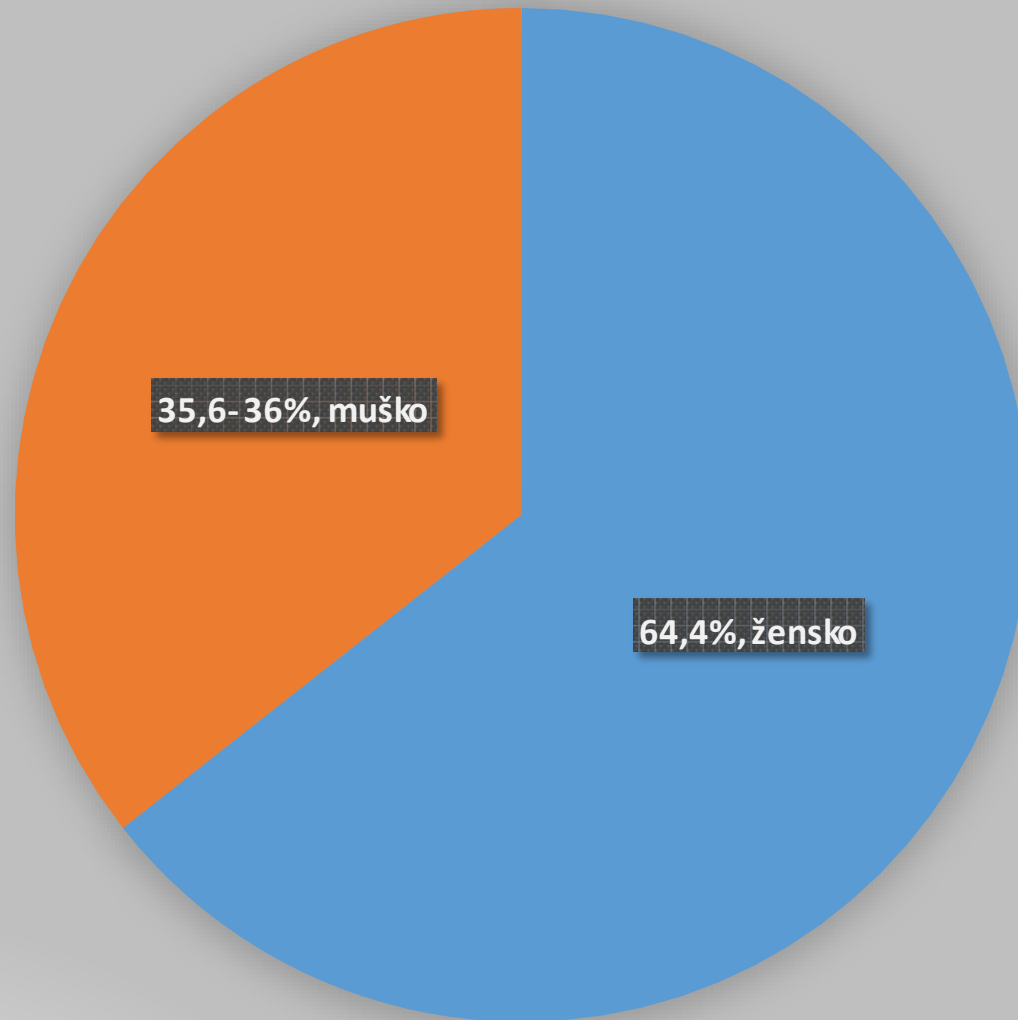
- **Anketu** provele i obradile učenice 3. a razreda: **Martina Baltić, Lana Brnić i Ivana Čančar** u suradnji s profesoricom Draženkom Čutura i knjižničarkom Ružom Jozić.
- **Plakate** uradile učenice likovne grupe: Magdalena Ostrihon 2.e, Una Ižaković 4.c i Mihaela Pijetlović 1.b, s profesoricom Inom Jozić i knjižničarkom Ružom Jozić.

Koji razred srednje škole polaziš?

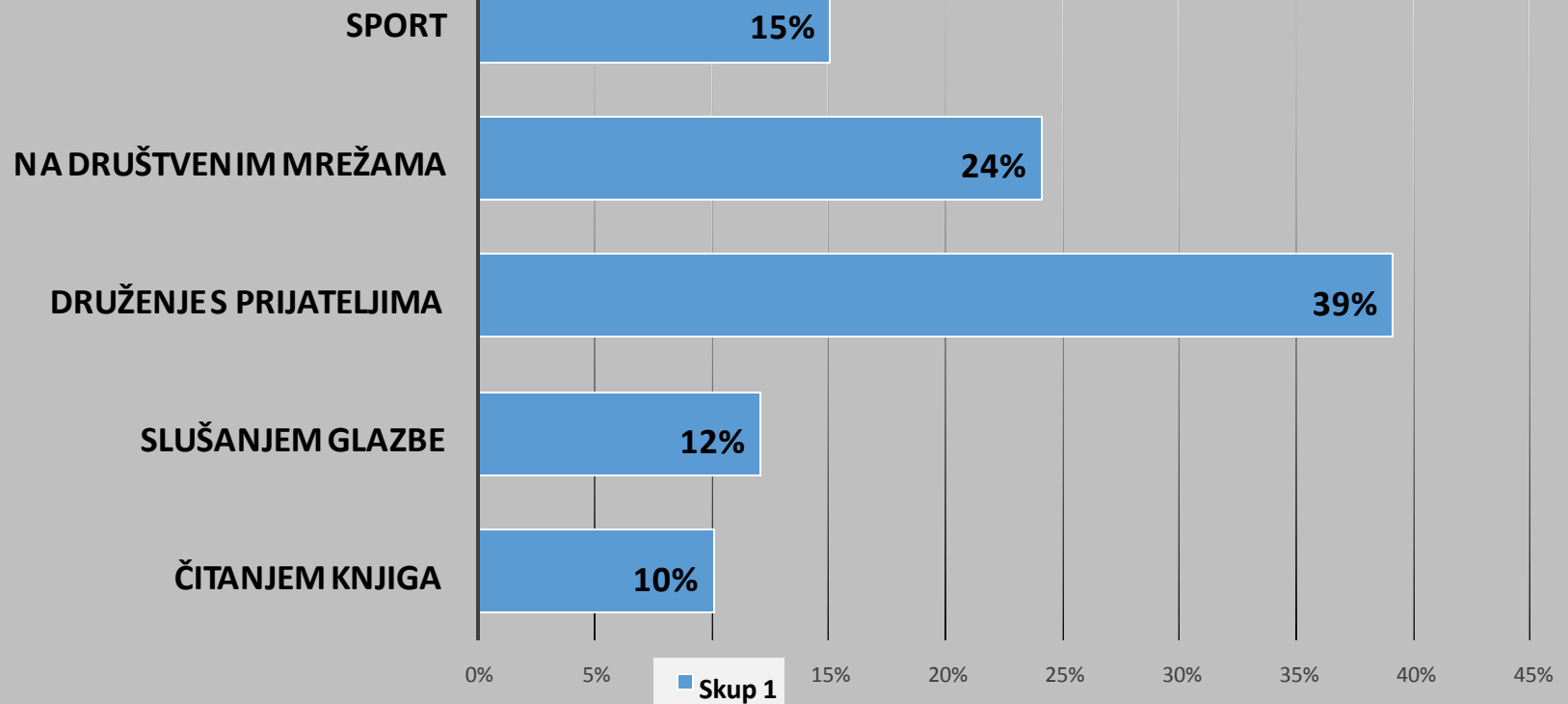

U našoj anketi sudjelovao je 191 učenik iz naša 2 prva razreda, 2 druga razreda, 2 treća razreda i 2 četvrta razreda.

SPOL

Kako provodiš slobodno vrijeme?

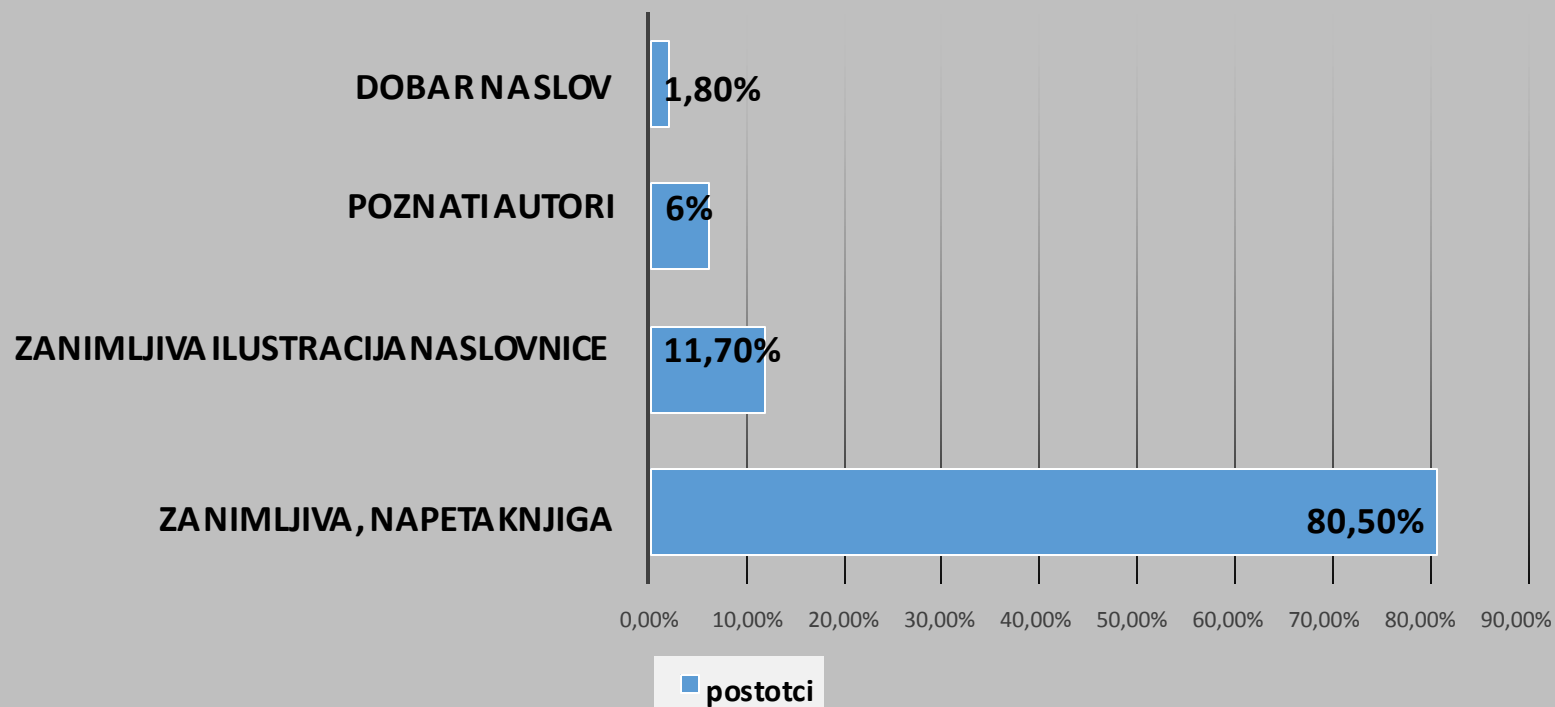

Na pitanje: **Kako provodiš slobodno vrijeme?**

Naši su učenici ovako odgovorili:

1. Druženje s prijateljima
2. Na društvenim mrežama
3. Bave se nekim sportom
4. Slušanjem glazbe
5. Čitanjem knjiga

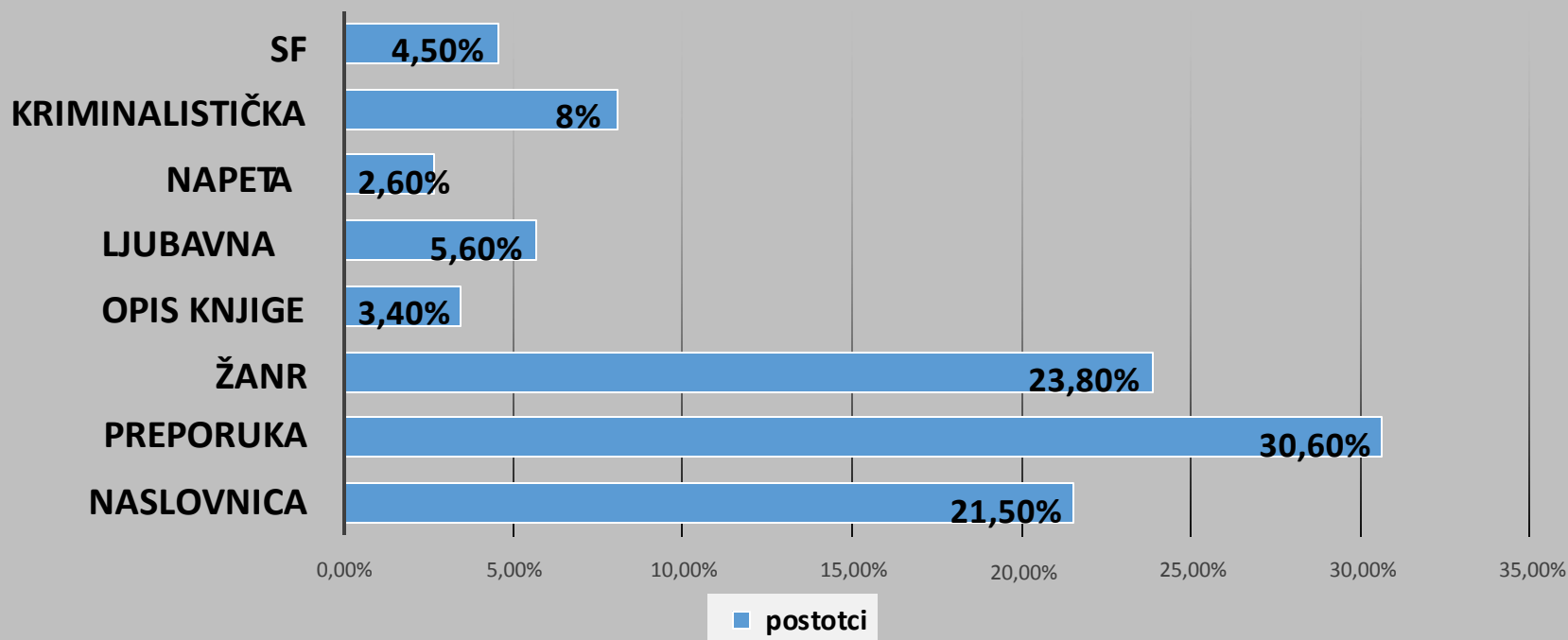
Što je po tebi dobra knjiga? Koji su tvoji kriteriji dobre knjige?

Na pitanje: **Što je po tebi dobra knjiga? Koji su tvoji kriteriji dobre knjige?** Naši su učenici odgovorili:

1. Zanimljiva, napeta knjiga
2. Zanimljiva ilustracija naslovnice
3. Poznati autori
4. Dobar naslov

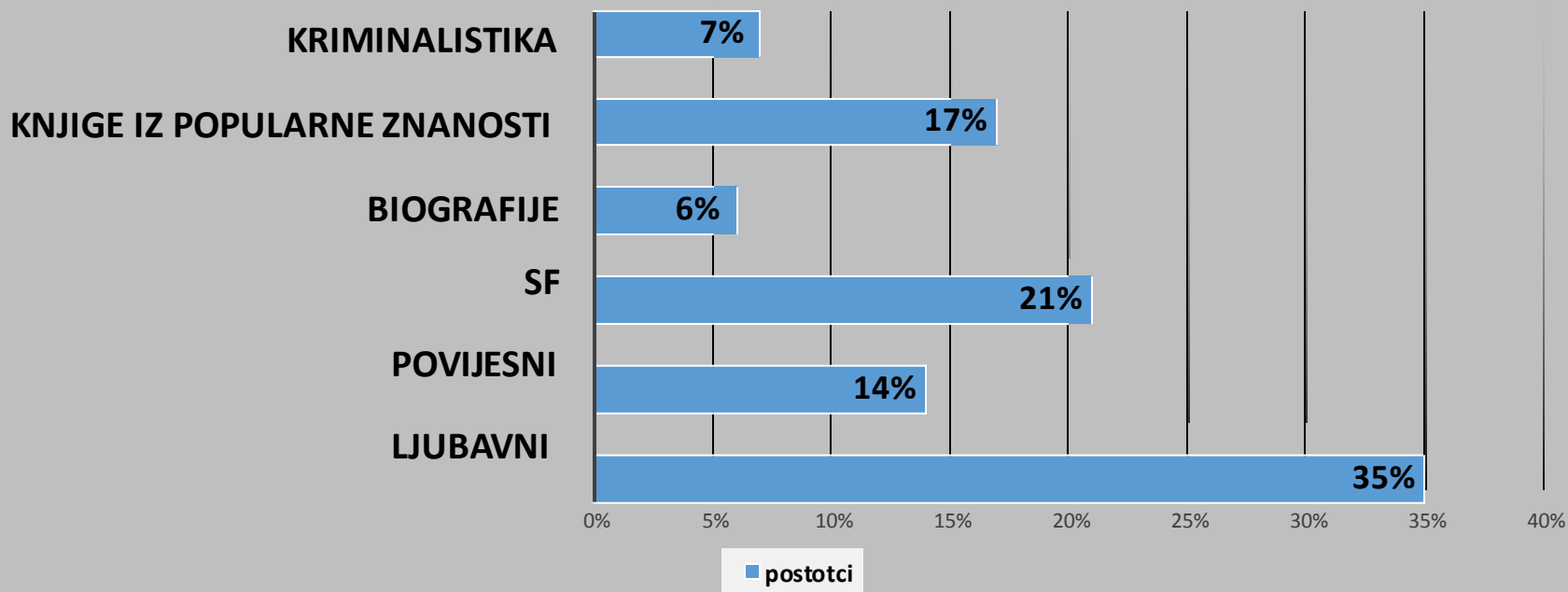
Kako te knjiga može privući, je li to naslovnica, određeni žanr ili neka preporuka?

Na pitanje: Kako te knjiga može privući, je li to naslovnica, određeni žanr ili neka preporuka? Odgovori su:

1. Preporuka prijatelja, kolege, profesora
2. Određeni žanr knjige
3. Naslovnica knjige
4. Kriminalistička tematika
5. Ljubavna tematika
6. SF – znanstvena fantastika
7. Opis knjige - sažetak
8. Napeta radnja knjige

Koja te tematika najviše privlači u knjigama? Koji te žanr najviše privlači?

Na pitanje: Koja te tematika najviše privlači u knjigama? Koji te žanr najviše privlači? Učenici su ovako odgovorili:

1. Ljubavna tematika
2. SF – znanstvena fantastika
3. Knjige iz popularne znanosti
4. Povijesni romani i povijesna tematika
5. Knjige s temom kriminalistike

Na pitanje: Koje bi knjige preporučio/la svojim vršnjacima i prijateljima za čitanje? Navedi tri naslova knjiga i obrazloži svoj izbor! Učenici su odgovorili:

Djevojčica iz Afganistana, Gonič zmajeva, Little women, Harry Potter, Zeleni pas, Lovac u žitu,..

Greška u našim zvijezdama, zanimljiva tema i napisana je na jeziku bliskom nama mladima.

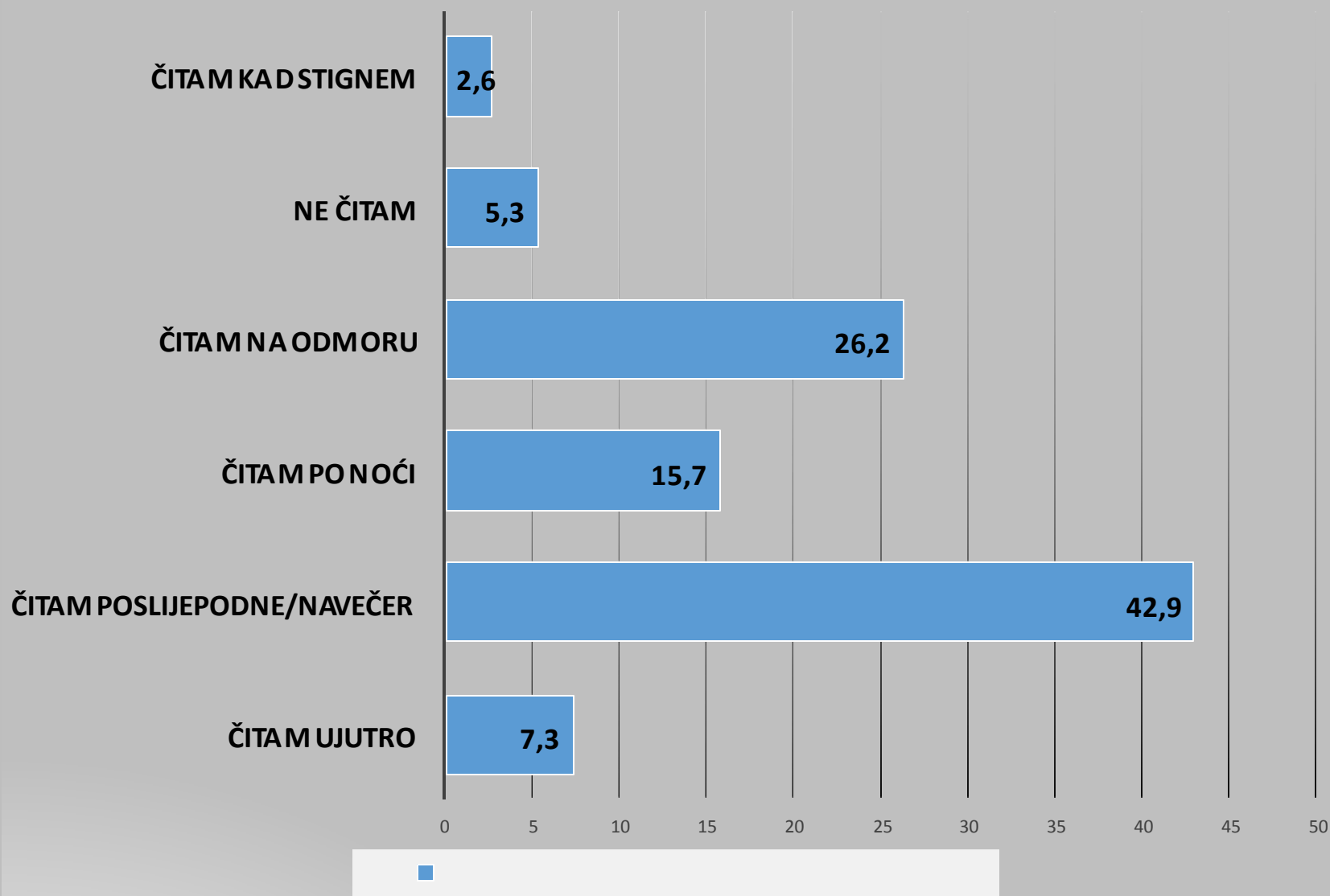
Na kraju duge, zanimljiva knjiga jer je pisana u obliku mailova i poruka, ima neočekivan zaplet radnje.

Mi djeca s kolodvora ZOO, jer je knjiga jako poučna, dinamična, neočekivana i zanimljiva.

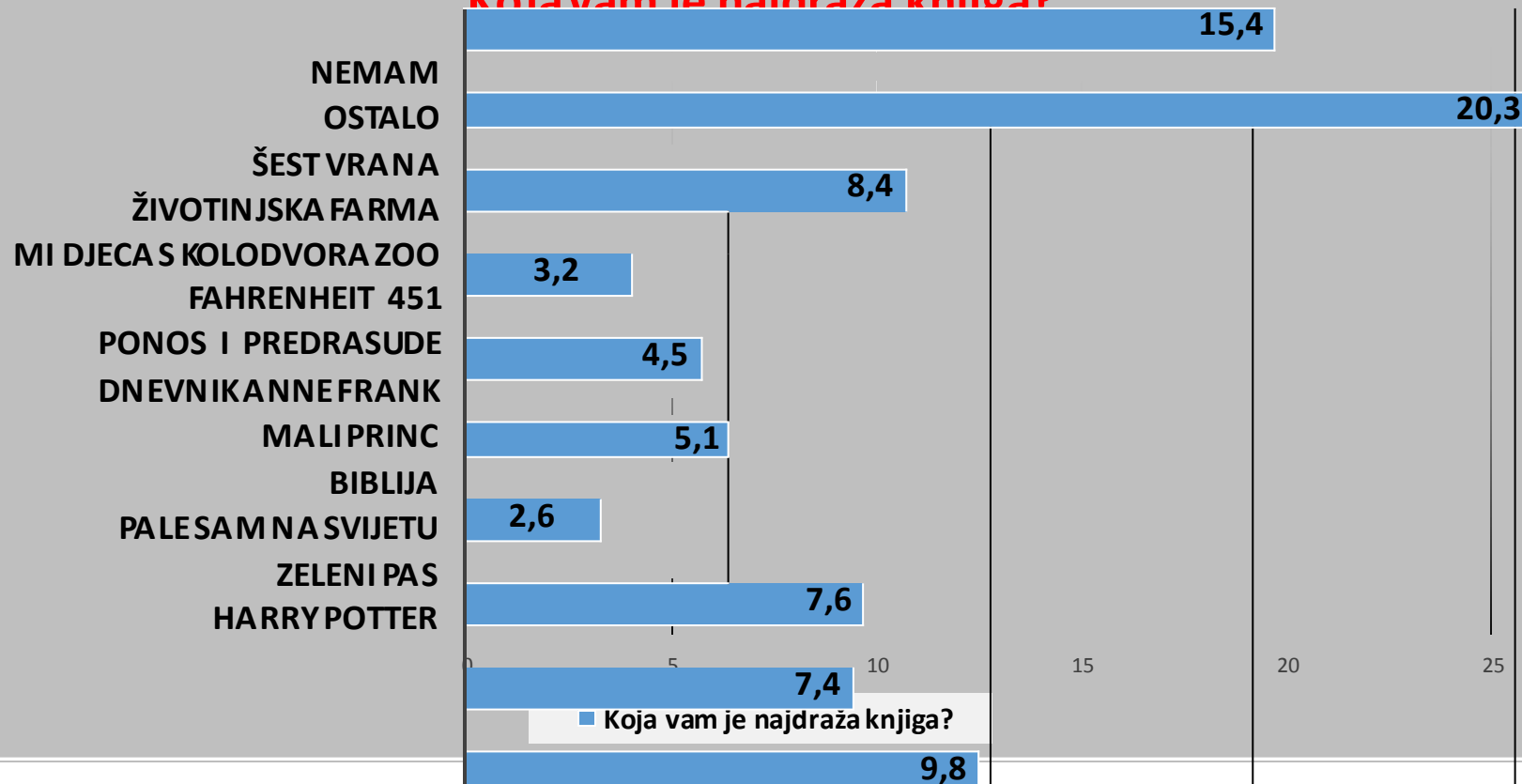
Dnevnik Anne Frank, Sadako hoće živjeti. Ove dvije knjige sam izabrao zato što se radnja odvija tijekom Drugog svjetskog rata te mislim da bi bile zanimljive svakome koga zanima ovo razdoblje svjetske povijesti.

Fahrenheit 451 Raya Bradburyja, jer je u knjizi zanimljiva futuristička tematika, *Dnevnik Anne Frank* jer je vrlo poučna i prikazuje surovu realnost 2. svjetskog rata te Goetheove *Patnje Mladog Werthera*, jer prikazuje perspektivu mladog čovjeka te njegove životne prepreke...

Imáš li neke čitalačke navike, kada čitaš?

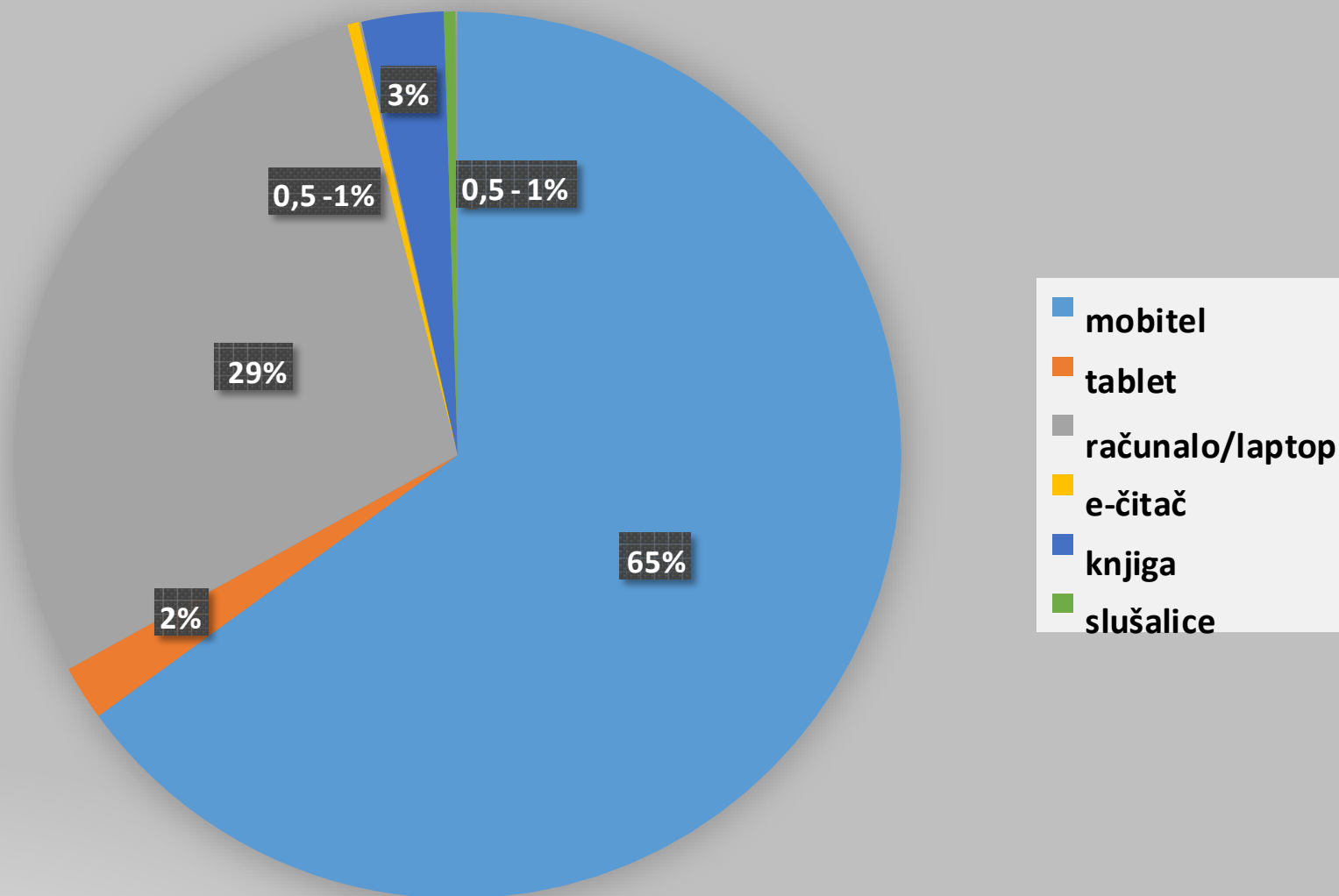
Koja vam je najdraža knjiga?

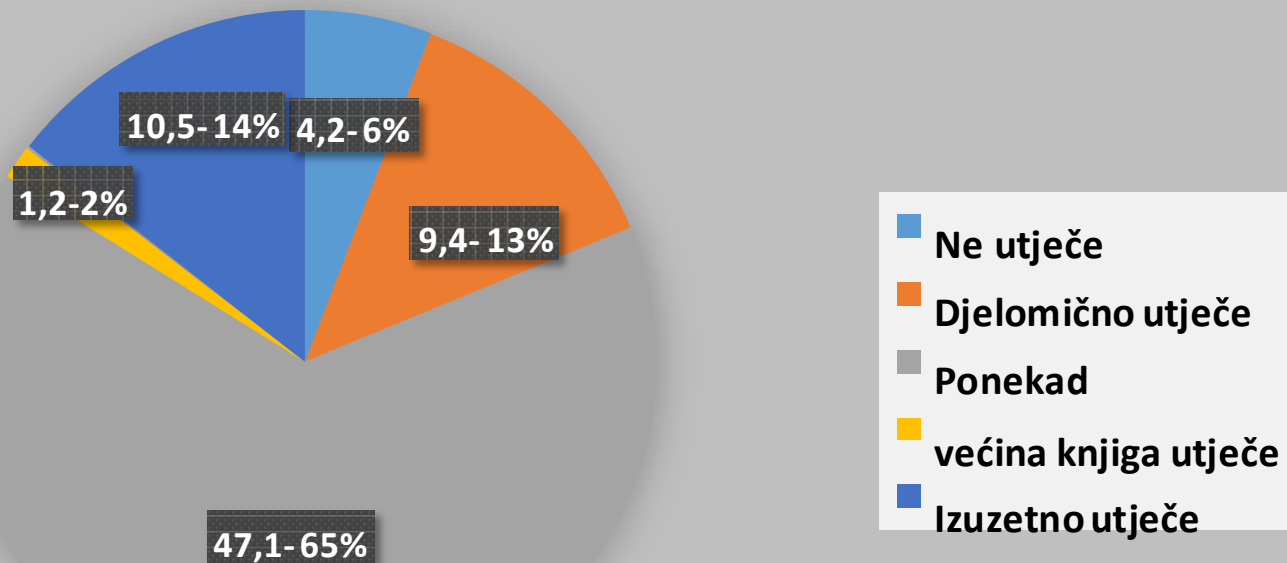
Evo po izboru učenika **NAJDRAŽE KNJIGE** su im:

Koji od navedenih uređaja koristiš u radu i učenju?

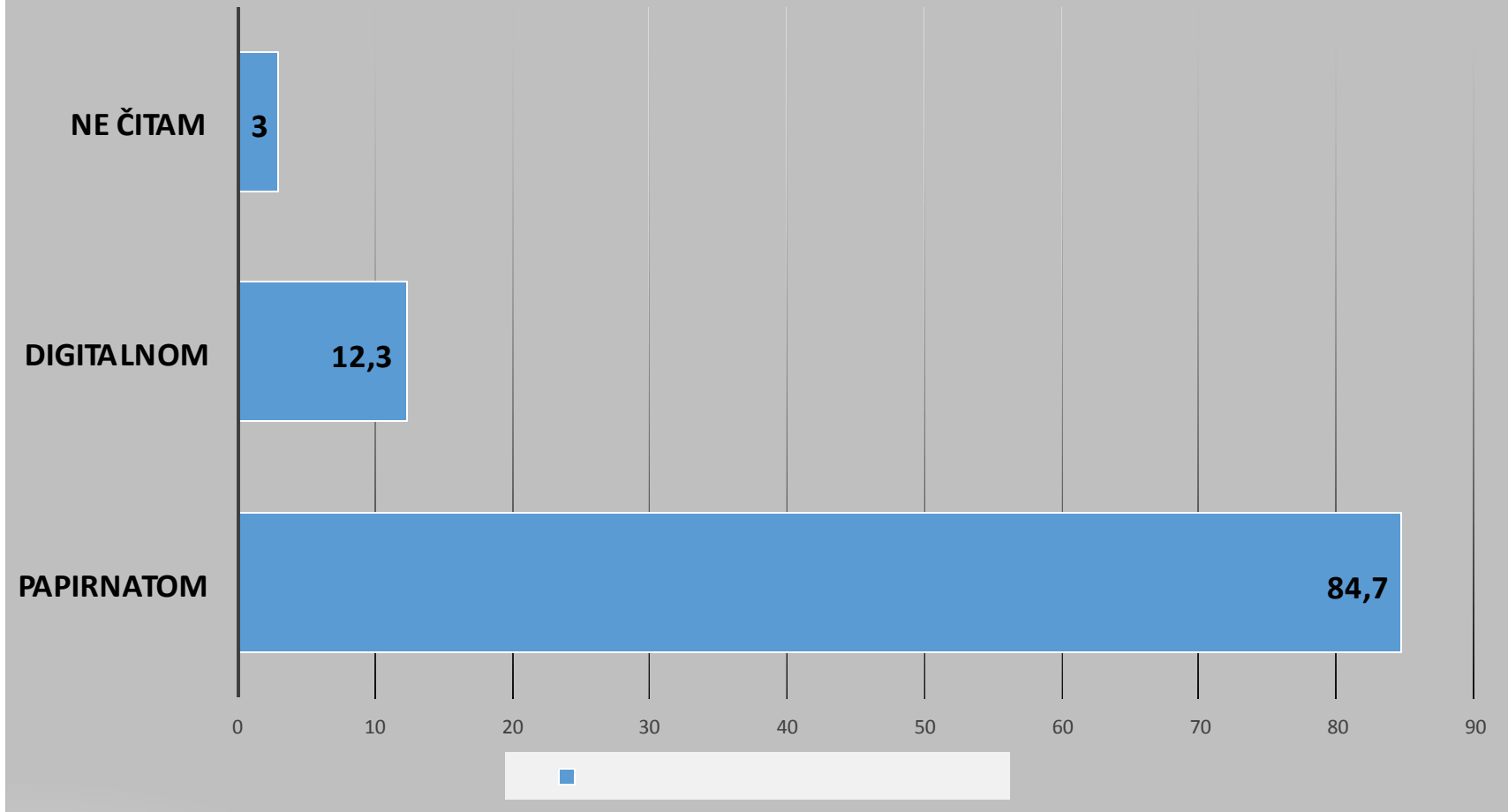
Smatraš li da knjiga utječe na životni svjetonazor?

Na pitanje: **Smatraš li da knjiga utječe na životni svjetonazor?**

Polovina anketiranih učenika je odgovorila: ponekad, a oko **14% učenika je odgovorilo: izuzetno utječe**. Približan postotak učenika je odgovorio: djelomično utječe. Prema odgovorima učenika, svega oko 2% je odgovorilo da većina knjiga utječe na životni svjetonazor, a nešto više njih je odgovorilo da utječe djelomično.

U kojem obliku radije čitaš knjigu?

Na pitanje: U kojem obliku radije čitaš knjigu?
odgovori su sljedeći:

Evo nekih odgovora naših učenika:

Kada čitam više se uživim u knjigu listajući stranice, papir je ipak papir.

Lakše mi je čitati knjigu u papirnatom obliku, lakše mi se skoncentrirati.

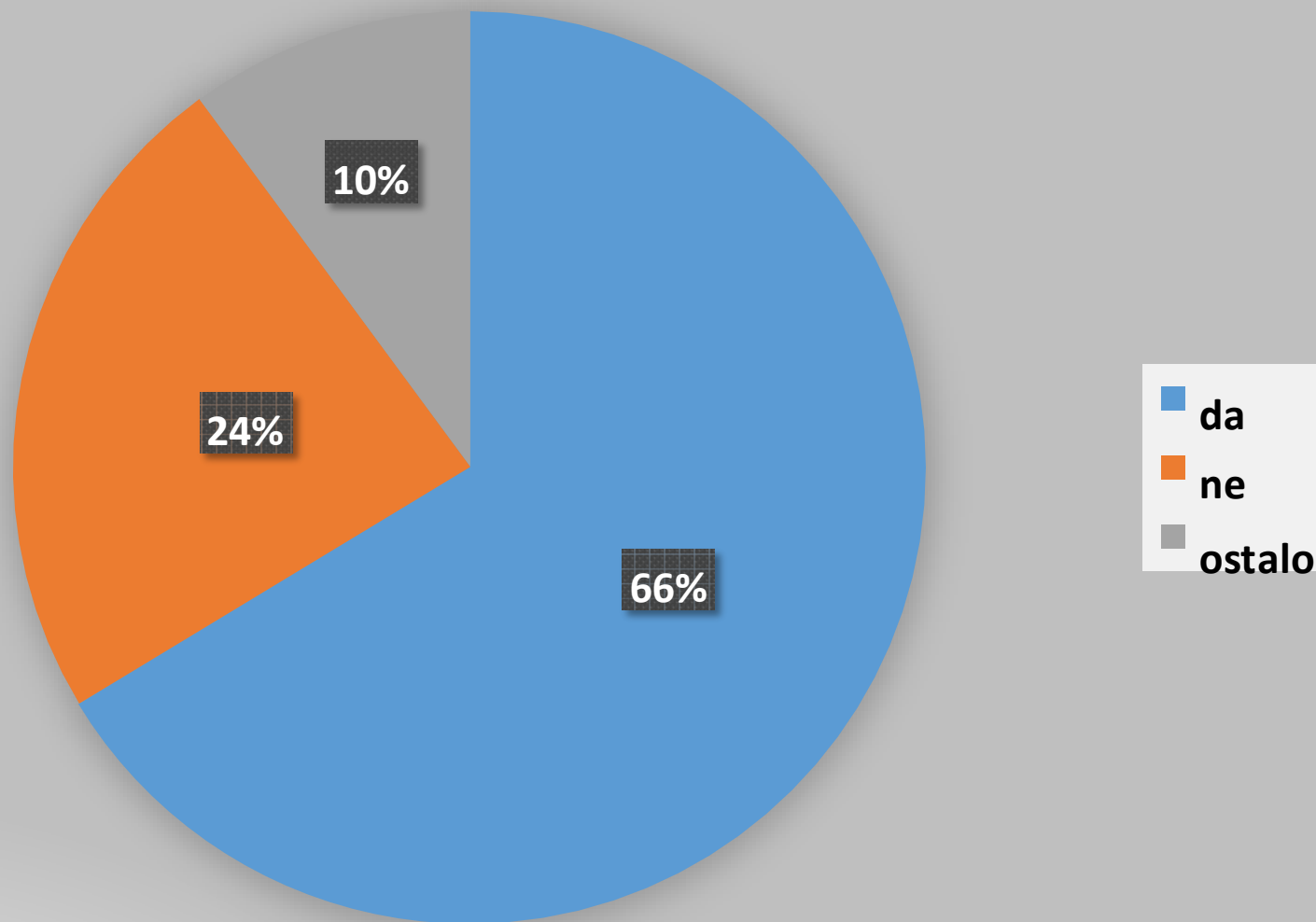
Bole me oči od ekrana, čitajući knjigu u papirnatom obliku odmorim oči i glavu.

Manje naprezanje vida dok čitam knjigu u papirnatom obliku.

Volim opipati knjižno djelo i čitati.

Knjige u papirnatom obliku su skuplje i manje praktične.

Jesi li učlanjen/a u gradsku/narodnu knjižnicu u svome mjestu? Ako ne, zašto?

Na pitanje: Jesi li učlanjen u neku gradsku/narodnu knjižnicu u svome mjestu? Ako ne, zašto?

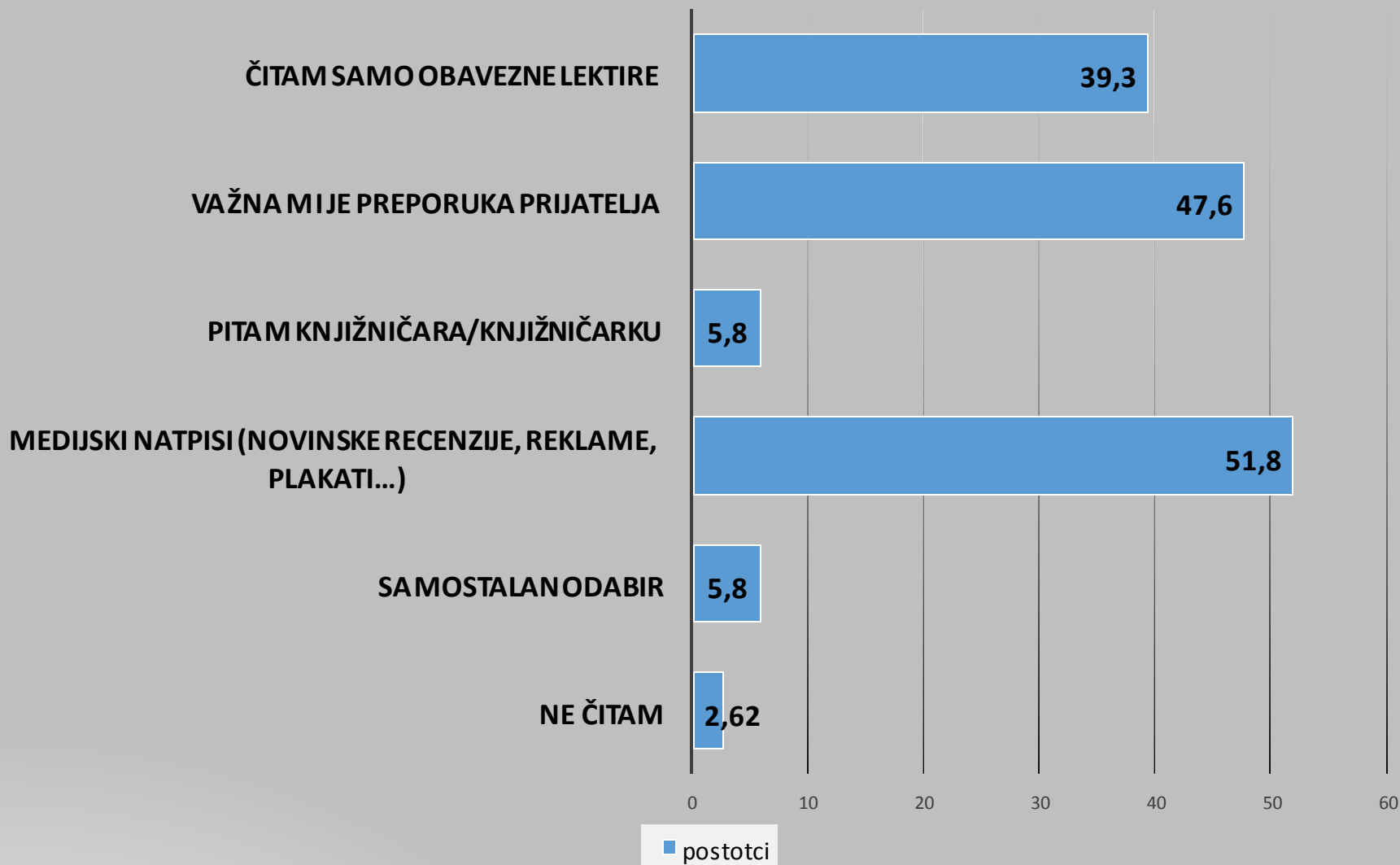
Učenici su kratko obrazložili:

Oni učenici koji su stavili odgovor: *ostalo*, smatraju da im nije potrebno članstvo još u nekoj knjižnici, jer ne čitaju previše knjiga.

Učenici koji su stavili svoj odgovor pod: *ostalo*, već imaju članstvo nekoga u svojoj obitelji pa se nisu i oni učlanili u narodnu knjižnicu.

Jedan dio učenika je odgovorio da čitaju knjige u digitalnom obliku ili kupuju knjige pa im nije potrebno članstvo u narodnoj knjižnici.

Po čijoj preporuci najradije čitaš knjigu i kako odabireš knjigu za čitanje?

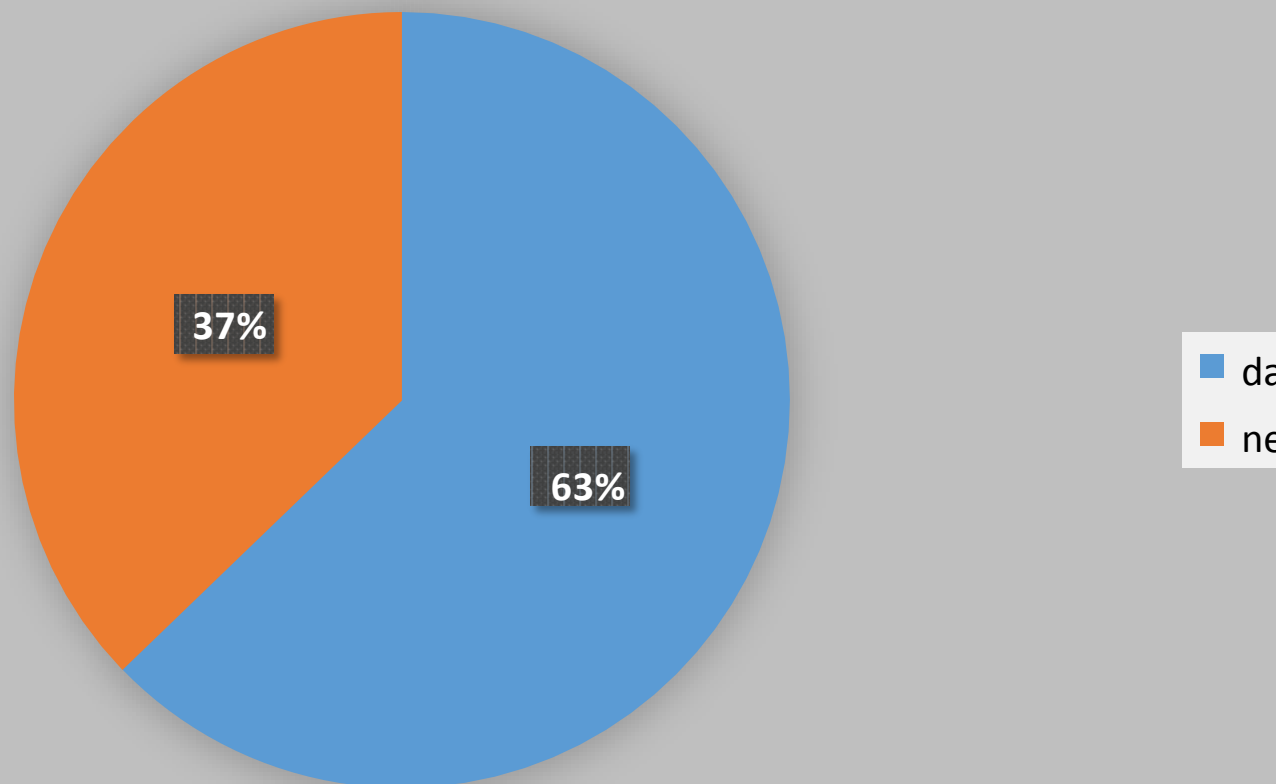
Na pitanje: Tvoje mišljenje o pročitanim lektirnim knjigama (navedi najzanimljiviju, najdosadniju i najpoučniju lektirnu knjigu i njihove autore)? Učenici su ovako odgovorili:

Top tri najzanimljivije knjige: *Lovac u žitu, Zeleni pas i Fahrenheit 451*

Top tri najdosadnije: *Divlji konj, Antigona i Starac i more*

Top tri najpoučnije: *Mali Princ, Zeleni pas i Životinjska farma*

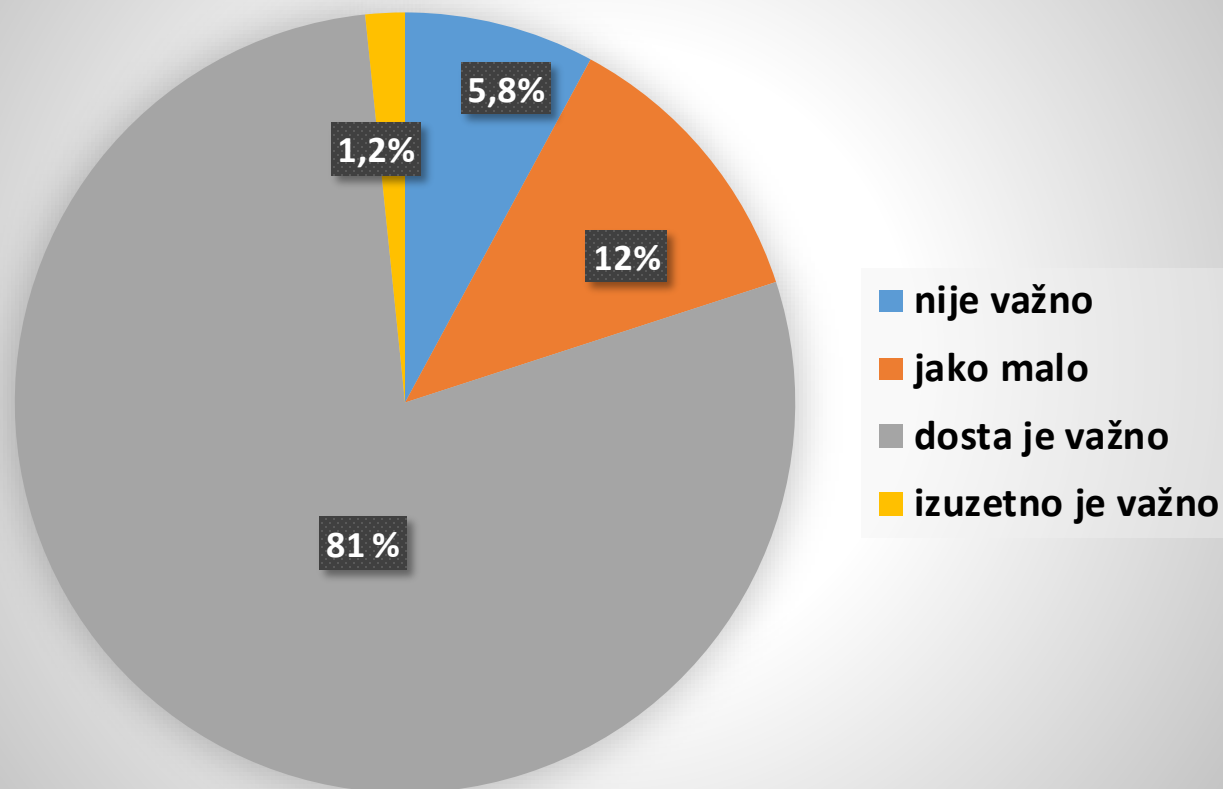
Smatraš li da je digitalno doba ugrozilo knjige u „papirnatom obliku“ (obrazloži)?

Obrazloženja:

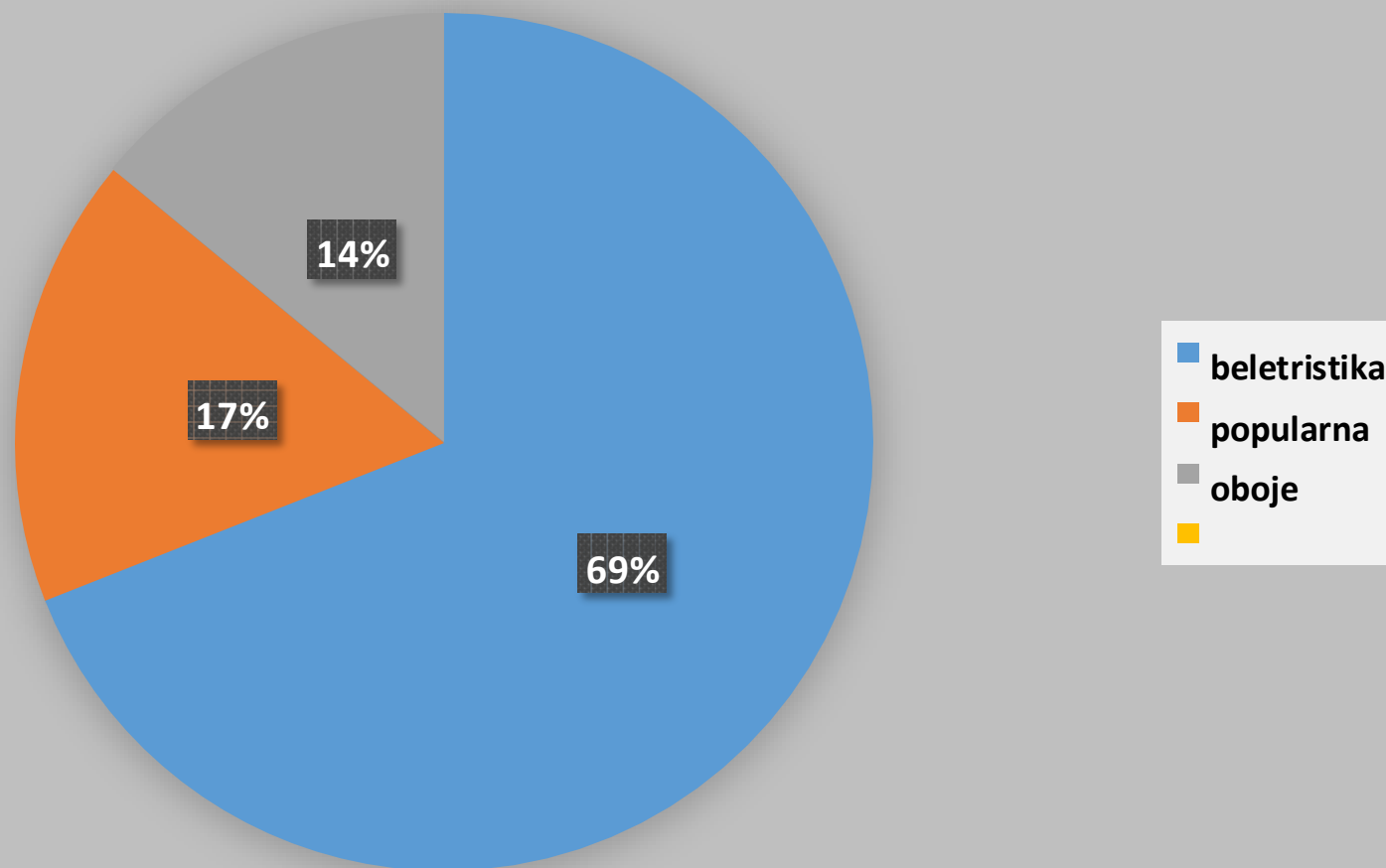
Učenici koji su rekli **da**, smatraju da će digitalni oblici knjiga zamijeniti papirnate oblike knjiga te da će iste izgubiti na važnosti i posebnosti. Učenici koji su rekli **ne**, mišljenja su da je prije svega najvažnije čitati, a nije bitno u kojem je obliku knjiga.

Koliko je važno čitanje za osobni razvoj?

Na pitanje: *Koliko je važno čitanje za osobni razvoj?*
Učenici su odgovorili u većini da je čitanje dosta važno ili izuzetno važno za osobni razvoj.
Jedan manji dio učenika je odgovorio da čitanje nije važno ili je jako malo važno za njihov osobni razvoj.

Čitaš li radije beletristiku (romani, pripovijetke, kratke priče...) ili knjige iz popularne znanosti?

Na ovo pitanje velika većina učenika čita beletristiku ili književna djela, a dobar je pokazatelj da učenici čitaju i knjige iz popularne znanosti, što svakako doprinosi razvoju čitateljskih navika i interesu učenika za razna stručno-popularna područja.

Zašto danas čitati Prousta?

PROUSTOV UPITNIK

Oravko je tinedžer Proust 1890. g. odgovorio na 30 pitanja koja danas znamo kao *Proustov upitnik*.

Proust je potpuno iskreno i nježno odgovarao na postavljena pitanja. Nježno i osjetljivo pisao borio se s depresijom i imao je problema sa zdravljem koje ga je obilježilo za čitav život.

Sparao je po danu, a pisao po noći, a u svako svoje djelo dao je sebe u potpunosti, detaljno opisujući probleme s kojima se povlačila jedna cijela generacija čitatelja.

U kasnom 19. stoljeću diljem Engleske vladao je trend ispušivanja spomenara, kao što ustalom vlada i danas. U njemu su djeca i mladi ljudi odgovarali na niz osobnih pitanja koja otkrivaju njihov karakter.

Godine 1890., Proust je potpuno iskreno ispunio jedan takav spomenar, a kasnije će po njemu nastati niz pitanja koja znamo kao *Proustov upitnik*.

M. Proust - U TRAGANJU ZA IZGUBLJENIM VREMENOM

Originalan prijepis otkriven je 1924., dvije godine nakon Proustove smrti, a 2003. je on na aukciji prodan za oko 9 milijuna kuna.

Proustov upitnik je odjednom postao popularno sredstvo intervjuiranja ljudi pa ga tako i magazin *Vanity Fair* ima na svojoj zadnjoj stranici gdje na njega odgovaraju slavne osobe. Ovo su Proustovi odgovori koji su pokrenuli sve:

Glavni aspekt moje osobnosti:

Potreba da budem voljen; preciznije, potreba za brigom i razmaženošću i više nego što je potrebno.

Kvaliteta koju želim kod muškarca:

Uglađenost dobrotu i iskrenost u prijateljstvu.

Kvaliteta koju želim kod žene:

Zemaka duri.

Što najviše cijenim kod prijatelja:

Da budu nježni prema meni, ako je njihova osobnost tako suptilna da je prag njihove tolerancije vrlo visok.

Stidrost se ne naslijeđuje, moramo je otkriti sami, na putu koji nitko ne može pričekati umjesto nas, nit nas njega postići.

Proust je skrivenu neugode izvan področja izvan dosega intelekta, u nekom materijalnom objektu (u osjećaju koji će nam dati taj materijalni objekt) u koji ne sumnjamo. Marcel Proust

Uvijek pokušajte zadržati komadić neba iznad svog života. M. Proust

Budimo zahvalni ljudima koji nas čine sretnima; oni su šarmantni orlatari koji čine da naše duše procvijetaju. M. Proust

Pripovjedač (glavni lik) pati od nesanic. Noćima mu se, dok pokušava zaspati, javljaju sjećanja, ali ona su nepotpuna, nejasna. Jedino čega se uspijeva prisjetiti iz razdoblja kada je kao dijete s roditeljima za praznike boravio kod rodaka u Combrayu intenzivan je doživljaj čeznje za majčimim poljupcem koji je obilježilo njegovo djetinjstvo. Ostalim događajima iz toga vremena nije se uspijevalo prisjetiti. A onda se sve to promijenilo zahvaljujući jednoj šalici čaja i okusu kolačića *mala madeleine* nanačena u tome čaju.

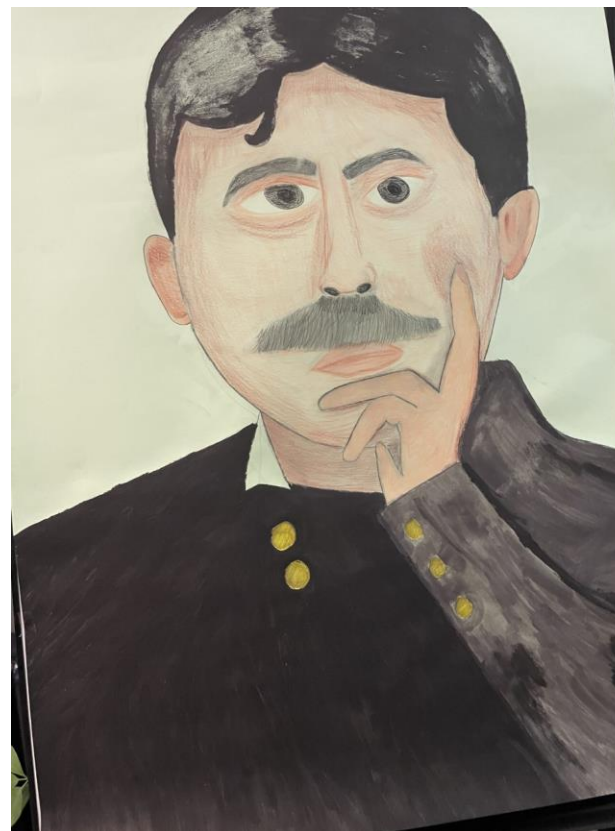
Zašto čitati Prousta?

Umjetnost je za Prousta „uspomena na izgubljeni zavičaj“. Ona je spremjena u našoj podsvijesti, odakle može briznuti samo u snhotičnom sjećanju“. Samo umjetnost može izraziti tu trenutnu i neponovljivu viziju, otkriti prvobitni doživljaj pod naslagama rutinskog trajanja, jer:

Veličina je prave umjetnosti da vrati, da nam predstavi onu stvarnost koja je daleko od nas, od koje se sve više udaljujemo, što postaje gušća i propusnija konvencionalna spoznaja kojom je zamjenjujemo...

- Poruka pjesnika Prousta afirmira život - iako ne izrijeekom: **život ne postoji zato da bi jednog dana bio slikom ili knjigom; on je sam po sebi najveća umjetnost, svojevrsno remek-djelo.**

*Uvijek pokušajte
zadržati komadić
neba iznad svoga
života.* Marcel Proust

Plakat uradila učenica likovne
grupe Una Ižaković 4.c

Komadić neba u svom životu,

pokušale su zadržati
profesorice
Draženka Čutura,
Ljiljana Dujmović i
knjižničarka Ruža Jozić

- **Pripremile učenice
3.a razreda:**

Martina Baltić,
Lana Brnić i Ivana Čančar;
Leonarda Tokić i
Nika Naranjada

te učenice likovne grupe:

Una Ižaković 4.c,
Magdalena Ostrihon 2.e i
Mihaela Pijetlović 1.b razred